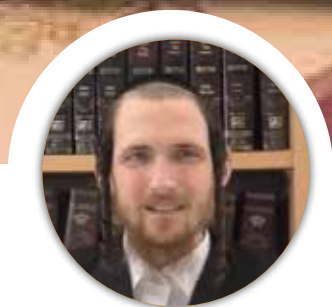

פרשת ויקהל, תשפ"ב

אני קורא את כל פרק קי"ט ומבקש מהמלאכים שיצרפו מכל אל"ף בי"ת את כל השמות

לא תכננתי
ללכת על כיוון
כזה, לדבר
מול מצלמה
גם לא חשבתי
שזה דבר שזה
אפשרי. והקב"ה
סיבב את
הדברים כך

/// עמוד 22

שהרב לא
יופתע מכך
שאני רק עוסק
בהזזת הפחים
ולא בנסיעה
על גבי מכונית
האשפה,
באשר מטבעי
אני בורח מן
הכבוד...

/// עמוד 14

כיון שפחדתי
מאוד
מהתגובה
של אבא,
הסתתרת
מתחת
לשולחן...

/// עמוד 9

לאחר ברור יסודי
התברר, כי אותם
אנשים בהיותם
ילדים, טופלו אצל
המטפלת כושית,
שהיתה מפעילה
מוזיקה גויית
וקצבית פרועה תוך
כדי עבודה...

/// עמוד 6

**לאחר ברור יסודי התברר, כי אותם
אנשים בהיותם ילדים, טופלו אצל
מטפלת כושית, שהיתה מפעילה
מוזיקה גויית וקצבית פרועה תוך
כדי עבודה...**

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א על החינוך הנכון בגיל הרך

במדרש (ויקרא רבה ז, ג) מובא: "אמר רבי אסי: מפני מה מתחילין לתינוקות בתורת כהנים, ואין מתחילין בבראשית, אלא שהתינוקות טהורין והקרבת טהורין, יבואו טהורין ויתעסקו בטהורים".

תינוקות של בית רבן לא טעמו מעולם טעם חטא. יש להם טהרה מיוחדת. זהו הזמן להנחיל להם דברי תורה טהורים.

ביתו של אדמו"ר קדוש ומעין גדול, חריף מאד בפלפולו, הביאה לפניו את בנה התינוק, פעוט בן שנתיים בלבד. ישב עמו סבו הגדול והחל לומר לו פילפול עמוק מאוד. תמהו הסובבים, וכי מה מבין תינוק בן שנתיים בפלפול כה עמוק? מעולם לא קרא ולא שנה, אפילו בצורת האותיות אינו בקי... מה רוצה ממנו סבו?

מאחר שידעו שהרבי גדול וענק רוח, ואינו עושה דבר ללא סיבה, שאלוהו: "תורה היא ולמוד היא צריכה. מה יכול היה הילד לקלוט מכל מה שאמר לו כבוד קדושתו?".

"דעו לכם", ענה הרבי, "ילדים קטנים מבינים הרבה יותר מבני אדם גדולים, ששכלם כבר טושטש והתכסה בשכבות של דעות כוזבות, הממלאות את הדעת, המח והשכל. דוקא הילד הזה, שלא שמע עדין כלום, הוא המתאים ביותר לקלוט את הדברים הללו! על אף שזה לא נראה לעין, הוא הבין וקלט את דברי התורה, והם נחקקו במוחו. ומאחר שזו הדעה הראשונה שלו, היא לא תמוחק, וכל מה שיבוא אחריה לא יצליח לטשטש אותה. אלו דברי תורה שהם בגדר של "חרות על הלוחות" (שמות לב, טז). השאלה אם הוא הבין או לא הבין פחות חשובה, מה שיותר חשוב זו העובדה שהדברים נחקקו במוחו!".

אומנם לימים, כאשר גדל הילד והפך לנער, הוא נעשה כמעין המתגבר בתורה. הפלפול שקיבל מן הסבא קדישא בהיותו בן שנתיים אכן נחקק במוחו לעולמים!

רבי יהושע בן חנניה אשרי יולדתו

כעין זה שנינו במשנה (אבות ב, ח), שרבן יוחנן בן זכאי היה משבח את רבי יהושע בן חנניה: "אשרי יולדתו".

פירש רבנו עובדיה מברטנורה: "על שם שהיא [אמו] גרמה לו שיהא חכם, שהיתה מחזרת על כל בתי מדרשות שבעירה, ואומרת להם: בבקשה מכם בקשו רחמים על העובר הזה

שבמעו, שיהיה חכם', ומיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש, כדי שלא יכנסו באזניו אלא דברי תורה".

לרבי יהושע בן חנניה היתה אם צדקת, שבעודו בעריסתו, בהיותו בן פחות משנה, טרחה להביאו לבתי המדרש, כדי שיאזין וישמע את דברי החכמים.

כולם היו צוחקים - לשם מה את מביאה את התינוק הזה? מה ביכולתו להבין ולדעת?

אך לימים גדל רבי יהושע ונעשה מגדולי החכמים. אזניו הקטנטנות קלטו את התורה כבר בינקותו, ודברי החכמים נקלטו בנשמתו, ופעפעו בו גם כאשר גדל.

לפעמים יש תחושה, שילד קטן אינו מבין ואינו קולט מאומה, ולכן אנשים מרשים לעצמם לדבר לידו כל מיני דברי הבל ונבול פה. הם אינם יודעים שהדברים נחקקים ועושים רושם, ולכן צריך לנהוג איתו במשנה זהירות.

אמו של רבי יהושע בן חנניה הבינה את הסוד הזה. משום כך טרחה להביאו לבית המדרש כבר בינקותו, כדי שיקלטו אוזניו את דברי התורה הקדושה. לפיכך ראוי שיאמרו עליה "אשרי יולדתו!"

שמיעת השירים השפיעה לאחר שנים

אם יהודיה קוראת קריאת שמע עם תינוקה עוד בהיותו בעריסה. היא משכיבה אותו ולוחשת איתו את המילים הקדושות: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד".

באים ואומרים לה: גברת, מה את עושה? בשביל מה? מה הוא כבר מבין?

לאמיתו של דבר, הדברים באמת ובתמים נחקקים בליבו של הילד.

היא מנדנדת את העריסה ושרה: "ברוך אלקינו שבראנו לכבודו", או: "כי אשמרה שבת א-ל ישמרני, אות היא לעולמי עד בינו וביני" - והדברים מחלחלים בתוך נפשו של הפעוט.

כמה צריך להקפיד להחדיר בתינוקות את השירים הקדושים הללו, ולא שירים ממקורות זרים.

במחקר שנערך לאחרונה גילו, כי ילדים מסוימים בארצות הברית נהנים משירה פרועה ורעשנית.

לפעמים יש תחושה, שילד קטן אינו מבין ואינו קולט מאומה, ולכן אנשים מרשים לעצמם לדבר ליזו כל מיני דברי הבל ונבול פה. הם אינם יודעים

שהתינוקות הללו מצצפים בקולם בבתי הכנסת!

זהו שאמר הכתוב (תהלים ח, ג): "מפי עוללים וינקים יסדת עז" - אותם תינוקות עדין יונקים, בקושי מדברים, אבל הם ה"עוז" של עם ישראל! ה"מודה אני לפניך", שהם אומרים יש בו עוצמה אדירה, וב"שמע ישראל" שהם צועקים הם יכולים להציל את עם ישראל!

זה הכח "להשבית אויב ומתנקם" (שם). יש אויבים ויש מתנקמים, ועל ידי תינוקות של בית רבן נתן להשביתם.

חינוך הילדים - העל הכל!

דודי, הגאון הצדיק רבי יוסף עדס זצ"ל, מחכמי ישיבת "פורת יוסף", עשה לו מנהג של קבע - לקום בכל לילה בשתיים וחצי לפנות בוקר, ללכת למקוה טהרה, ומיד לאחר מכן לכוותל המערבי, שם היה מוסר שעור בגמרא לבעלי בתים לפני עלות השחר. בעלות השחר היו עומדים להתפלל, כשתפילת העמידה נאמרה בדיוק בהנף החמה.

הרב עדס ייסד את התפילה הזו מיד לאחר שחרור הכתל. כל ענין תפילת ותיקין, השייכת לענונים שמחבבין את המצוות (ברכות ט ע"ב), היה קבוע אצלו.

כשילדיו הגיעו לגיל שבע שמונה, והיה עליו לחנכם לתפילה - ראה שקשה להם לקום להנף החמה. כיון שכך, ויתר הרב עדס על מנהגו להתפלל בהנף החמה, והלך להתפלל עם הילדים בשעה הרגילה.

כל עוד היה הדבר תלוי רק בו - מסר את נפשו על תפילה בהנף החמה, אך כשעומד על הפרק ענין של חינוך הילדים - שום דבר אחר אינו חשוב יותר!

זהו שאמר משה רבנו לפרעה: "בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו ובנותנו..." (שמות י, ט). פרעה ניסה לטעון: לכם יש תשוקה לעבוד את ה', לכו תעבדו! אבל מה ילדים מבינים בעבודה? אמר לו משה: אצלנו קודם כל הילדים! לעולם לא נותר על חינוכם! יש להם כח אדיר למרות היותם קטנים בגילם ובגופם!

השירה הזו מציתה בהם אש של התלהבות. איש לא הבין מה הקשר בינם לבין שירים בסגנון זה.

לאחר ברור יסודי התברר, כי אותם אנשים בהיותם ילדים, טופלו אצל מטפלת כושית, שהיתה מפעילה מוזיקה גויית וקצבית פרועה תוך כדי עבודה...

שנים הם כבר לא שומעים את השירים הללו, אבל עד היום, כשהם שומעים את המוזיקה הזו הם חוזרים להתלהב ולהנות מן המוכר...

כמה חשוב לתת את הדעת לתכנים ולמנגינות הנשמעים באזניהם של צעירי הצאן! הדברים הללו נחרתים בליבם ובנשמתם.

הכלל הוא: "מעשה אבות סימן לבנים" - הילדים מחקים את דרך התנהגותם של הוריהם. לפעמים רואים ילד בגיל שנה או שנתיים לוקח ספר ומתחיל להתנדנד מעליו, ולעשות את עצמו מתפלל. כולם תמהים מנין לו הנהגה זו? האם מישוהו אי פעם למד אותו דבר כזה? התשובה היא, שכך עשו אביו ואימו. המראה נקלט בנפשו (וראה עוד בענין זה באריכות לקמן בתחילת פרשת אמור).

כבר אמר ה"חונן" (מצוה תקס): "טבע האב צפון בבן". ישנם גנים הטבועים בילד, והטבעים הללו - גם כי יזקין לא יסור מהם!

חפי עוללים וינקים יסדת עז

יש מי שסבור: מהו כבר ילד קטן?... מה הוא כבר מבין?...

אדם כזה, ראוי שילמד את דברי הגמרא (שבת קיט ע"ב): "אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן". עצמה אדירה טמונה בפיהם של תינוקות של בית רבן!

הקב"ה אומר לעם ישראל: דעו לכם, כל זמן שהילדים הללו קולם מצצף בבתי כנסיות, אין שום אומה ולשון יכולים עליכם!

ילדים קטנים בני שלוש או ארבע, מה הם כבר יכולים לומר? קצת "מודה אני" וברכות, "אשרי יושבי ביתך", "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים", מעט משניות בעל פה... הם רק מדקלמים, אפילו אינם מבינים מה שהם מדברים.

אבל ההבל הזה מעמיד את כלל ישראל! אין אומה ולשון יכולה לגעת בעם ישראל, בזמן

**אני קורא
את כל פרק
קי"ט ומבקש
מהמלאכים
שיצרפו
מכל אל"ף
בי"ת את כל
השמות**

ראיון מרתק שנערך עם הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל על כהונתו כרב של רמת השרון, על ברכות וישועות

להעביר את החפצים, ולמעשה בסוף עבר כבר להר-
הזיתים. יש היום ברמת השרון רחוב על שמו.

כשהוא נפטר היו כמה מועמדים שהתלבטו לגביהם מי
ישוב על כיסא הרבנות של רמת השרון. אחד מהם היה
רבי ישראל אורחי, האבא של רבי ברוך-מרדכי (ראש
ישיבת 'עטרת ישראל'). עוד אחד היה רבי דוד סלומון,
האבא של רבי ברוך שמעון זצ"ל, (ראש ישיבת 'נחלת
דוד' ורבה של פתח תקוה). ה'ועד' 'ועד המושבה', הגוף
הקובע בתקופת קום המדינה, לפני שהוקמו עיריות
וראשי עיר) היה צריך להחליט את מי לקחת, והיה תנאי
שהרב צריך לדעת לשחוט.

למה?

כי הרב הקודם ידע לשחוט. ככה רוצה ה'ועד'. ככה הם
'הרוויחו' שני תפקידים במשכורת אחת. גם רב וגם
שוחט... האבא לא ידע לשחוט, אבל ידע היטב לבדוק
סכינים. הוא היה מומחה לסכינים. אז אבא אמר שאין
ברירה והתחיל ללמוד לשחוט.

אז מכיון שאבא למד לשחוט והיה שוחט ומכיון שהוא
כבר גר במקום, הכריעו ב'ועד' שהם רוצים את אבא.
המושבה רמת השרון מנתה אז שש מאות נפש בלבד.

מי שהיה אז בן עשר כשהתמנה אביו, היה בן עשרים וקצת כשנפטר אביו, ומונה תחתיו. אנו מבקשים לשמוע על כך ונענים:

כשאבא נפטר היה מתאים שיהיה במקומו אחד הבנים
או אחד החתנים. הכי מתאים היה רבי ראובן יוסף
גרשונוביץ [זצ"ל, לימים ראש ישיבה בנתיבות, קדוש
עליון ומגדולי הדור], החתן של אבא, שהוא יותר מבוגר
ממני ומאחי. הוא לא רצה. היה לו אז תפקיד של ר"מ
בישיבה של רבי ראובן כץ [לומז'ה] בפתח תקווה.

רבי גרשון גם לא רצה. גם אשתו לא רצתה לעבור מבני
ברק לרמת השרון. הוא כבר היה ר"מ בישיבת פוניבז'

איך הגיעה משפחת אדלשטיין, האבא שהיה מרא דאתרא בשומיאץ שברוסיה, לרמת השרון?

אבא בא לארץ ישראל. פליט. הסוכנות לא עזרה ולא
סידרה אותו בעבודה. הוא היה בלי פרנסה וחיפש מקום
איפה לגור. היה נע ונד. רבי יהודה אלינסון, תלמיד של
אבא שהוא גם בן-דוד שלי, התגורר כבר ברמת השרון
והוא שדיבר עמו. אבא חיפש דירה להתגורר בה עם
אמא וילדיו, והבן-דוד היה בעל פרדס ברמת השרון,
והכיר את היישוב, והציע לאבא לבוא לגור פה, כי פה
אפשר למצוא דירה שהיתה פעם לול תרנגולים בחצי
מחיר... הכי זול...

בתל אביב הדירות היו ביוקר. לכן עברנו לגור ברמת
השרון. עניין של קורת גג במחיר שאפשר לעמוד בו.
זו היתה דירה שהיתה לוחטת בקיץ, והחום היה בלתי
נסבל. הגג היה הופך לתנור חימום והיינו מזיעים כל
הזמן.

אנו מדלגים על שנים רבות, ומגיעים הישר להכתרת איש שיחנו כרב העיר. "כשאבא נפטר נכנסתם לתפקיד הרב במקומו?" מיהרנו מיד לשאול.

רגע. קודם נספר איך האבא נהיה הרב של רמת
השרון... אז כמו שאמרנו, שכרנו בעזרת הבן-דוד דירה
ברמת השרון ואחרי כמה חודשים שהתגוררנו ביישוב,
הרב של רמת השרון, הרב אוורבוך, חלה ונפטר. הוא
היה ליטאי, תלמיד ישיבת 'סלבודקה'. לא סלבודקה
של רבי ברוך בער, אלא סלבודקה. הוא היה ערירי. בלי
ילדים. לפני שנפטר הוא כבר החליט להתפטר ולעבור
לגור בירושלים, אבל בגלל שחלה הוא לא הספיק

והוא אומר: "אם אתה כבר מפרנס את אשתך במשכורת, אז אסור לך להתפטר". על כל פנים זו היתה הכרעתו.

את רבי אליהו לא שאל שאלת רב אם להתפטר, רק השיח את מרת נפשו: "את רבי אליהו שאלתי מה עושים, לא שייך היה לשאול אותו אם להתפטר מהתפקיד, כי הרב מבריסק הרי כבר פסק לי שאסור לי. עם רבי אליהו דברתי שבע שנים אחרי זה. אמרתי לו על הצער שיש לי. והוא ענה: "אתה חייב לקבוע לך כל יום ללמוד ספרי מוסר". לכן התחלתי אז לנסוע לשמוע שיחות מרב חצק'ל [רבי יחזקאל לוינשטיין] בפוניבז'. אבל לצערי כמו כל דבר טוב, מתחילים בהתלהבות ואחר כך מפסיקים.

אני מצביע על התמונה של הרב דסלר על הקיר. "הייתם קשורים גם עם הרב דסלר?" אני שואל

בוודאי. כשהייתי בחור בפוניבז' הוא היה הרבי שלי. הוא היה המשגיח בישיבה אחרי רבי אבא [גרוסברד] הייתי אז תלמיד בישיבה.

הוא היה אהוב על רבני הישיבה, ואני מתעניין לדעת אם זה בגלל היותו 'אדלשטיין' או בגלל היותו 'עקב', או שמא כי היה נער יתום. מסתבר שלא זה ולא זה. בדיוק כפי שהיום כל אחד נכבש מהארת פניו, כך היה אז

אהבו אותי הבחורים, כי היתה לי סבלנות לכל אחד. כשבחור היה נגיש אלי הייתי עונה לו.

כנראה שזה היה לא הכי מצוי. כמו שהיום יש 'דיסטאנס' בין הבחורים המבוגרים לצעירים.

והרבנים לא חיבבו אתכם?

הרב אדלשטיין: "כי אני אהבתי אותם. הייתי בולע בצמא את דבריהם. כשהיו אומרים דברי תורה הייתי פותח את הלב שלי לשמוע מה הם אומרים"

אני שואל על תקופת הקמת הישיבה ברמת השרון.

"ישיבה קטנה", מבקש הרב אדלשטיין לדייק. הוא היה הראש ישיבה. כן. הוא אומר.

ואשתו היתה מורה בבני ברק. אני מבין אותם. למה שירצו לעזוב הכל ולעבור לרמת השרון? אני הייתי אז בחור צעיר שבדיוק התארס, והיה טבעי שמאחד כמוני מותר לדרוש שיעבור לרמת השרון...

אני לא מצטער שנהייתי רב ברמת השרון. אני לא מצטער שככה נהיה. אני כן מצטער שאחרי שנהייתי רב, לא ניצלתי כל כך טוב את השאיפה ללמוד כמו שצריך.

הרב אדלשטיין רואה את פניי המשתאות ובעיקר את פני נכדו הרב ויסקי, וממהר לגלות:

אני לא אומר את זה כעת בפעם הראשונה. אמרתי את זה כבר אז לרבי אליהו לופיאן. אמרתי לו כך: "בפוניבז' למדתי עם אחי רבי גרשון בד בבד. למדנו בחברותא. ואחרי שנתיים ברמת השרון אני רואה שאני מפגר אחריו בהרבה. הוא לומד ואני מפסיד הרבה זמן". שאלתי את רבי אליהו, "מה עושים?"

גם את הרב מבריסק שאלתי. אמרתי לו שאני מרגיש שיש לי ירידה גדולה. לא ככה צריך ללמוד. סיפרתי לרב מבריסק על הטרדות שנגרמות לי כרב עיר. יש את ה'בעלי בתים' שסמוכים על שולחני, וצריך לפתוח שיעורי תורה, ולענות לאנשים. ובאותה תקופה גם אנשי ה'פעילים' [שפעלו להציל את ילדי העולים] לחצו עלי שאצא אתם לקיבוצים ותל אביב וירושלים. ומה יהיה עם הלימוד? התלבטתי אם להמשיך ברבנות.

ומה השיב הרב חבריסק?

שלא. הוא פסק: "תישאר רב". אמרתי לו: "אני יכול להתפטר. אשתי מורה, יש לה משכורת. אני אכנס לכולל. הכי טוב". והוא ענה: "אסור לך לעשות ככה. אתה התחייבת בכתובה 'מזונות' לאשתך... המשכורת שלה לא מספיקה, היא כבר התרגלה למשכורת של רב, אז גם על פי הלכה אסור לך להתפטר".

הרב אדלשטיין צוחק: "בגלל חיוב מזונות לאישה... בגלל 'פרנוסה' שלא אתפטר..."

אמרתי לרב מבריסק: "אשתי מוכנה להסתפק במועט".

האם היא הוקמה במצות הרב מפוניבז'?

כן. הוא גזר עלי שתהיה ישיבה ברמת השרון. זה היה באחת הפעמים ששב מאמריקה, וקרא לי וביקש שאקים לאלתר ישיבה בעיר.

כמי שהיה מקורב למרן החזון איש אני מבקש לדעת איך היו נכנסים לביתו. כלום, הדלת היתה פתוחה לכל דכפין? לא היו גבאים ושומרי סף? אין נכד שהודף את הצובאים על הבית. דופקים ונכנסים. הפקר? רבי אדלשטיין מהנהן בראשו. "בדיוק כך".

אז הוא היה מסכן...

"הוא באמת היה מסכן... אחותו, אשתו של ה'סטייפלער', היתה שומרת ומנסה להגן על כוחו. שתי המשפחות היו מתגוררות בשעתו באותו בנין, בזמן ששניהם התגוררו בגבעת רוקח [ליד הישיבות 'סלבודקא' ו'בית מותיהו' כיום] הרבנית קנייבסקי, אחותו של החזון איש, הנהיגה משטר חזק. כמו של עשרים חיילים. בתקופתה קשה היה יותר להיכנס".

אני מבקש להבין משהו שתמיד הציק לי. הרבנים הרי מתפללים על ערימות של מאות פתקים. איך זה יתכן? מה יקרה אם שני שותפים יכתבו כל אחד פתק וכל אחד יכתוב שהוא תורם כדי שיהיה בעל המפעל מה יקרה אם אדם יכתוב שהוא מבקש עשירות ואשתו גם היא תורמת והיא דווקא מבקשת שיהיו עניים..

רבי יעקב: "מבקשים ממני להתפלל על התורמים ועל בקשותיהם. כשמתפללים על חולה או נזקק אחר צריך להגיד את האל"ף ב"ת של קפיטל קי"ט לפי האותיות של החולה. ואני לא מסוגל לומר את כל האותיות של כל שמות התורמים, אבל אני גם לא רוצה לבגוד בבקשות. אז אני קורא את כל פרק קי"ט ומבקש מהמלאכים שיצרפו מכל אל"ף ב"ת את כל השמות של התורמים, לקופת העיר או לתפילה ב'עמוקה' למעוכבי שידוכים, או לחולים. ואני מתפלל שהמלאכים יצרפו את הבקשות

והאותיות ויעשה מה שהקב"ה חושב לטוב לתורם, ואם יש בקשות סותרות, אז הקב"ה הוא שיחליט מה טוב להם: אם להיות עשירים זה טוב להם, שיהיו עשירים. ואם טוב שיהיו עניים, שיהיו עניים".

הוא ממעיט מערכו: "בדרך כלל אלה שבאים לבקש ברכות משתדלים לצרף איזה זכות של המבקש. אני תולה את הישועה תמיד בזכות הזו שהמבקש לקח על עצמו. בשיפור בעבודת ה' שקיבל על עצמו. כשאדם מקבל עליו קבלה והוא מתמיד בה, זה גורם לו לזכות שבגללה שערי שמים נפתחים לו".

רבי יעקב עצמו תמיד מורה למבקשים ברכה לקבל 'קבלה', ולפחות לומר כמה פרקי תהילים ולהדליק נר לעילוי נשמת גדול כלשהו.

אני שואל אם נכון שהרב שלח אנשים להתפלל על קברו של מי שמכונה 'הסנדלר' ונודע כבעל חופתים וישועות

הרב מאשר זאת. הוא מאשר כי הכירו.

אני שואל אם קיבל חמנו כוחות

והרב אדלשטיין משיב: "לא ביקשתי ממנו כוחות".

בכלל, שנדע: "כשמתפללים על ציונו של אדם גדול לא מבקשים ממנו שיושיע, אלא כיון שמזכירים את שמו, וכיוון שהוא 'מאן דאמר', אז מבקשים שהוא ימליץ טוב בעולם האמת על המבקש".

(מתוך ראיון ליתד נאמן באנגלית - צבי יעקבזון - אדר תשע"ז)

**"כיון
שפחדתי
מאוד
מהתגובה
של אבא,
הסתתרת
מתחת
לשולחן..."
אמר
האדמו"ר**

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על ההצלחה בחינוך

מלאכת החינוך לא תצלח בשום אופן, אם ההורים יכעסו בבתם על כל צעד ושעל. הרב הגאון רבי חזקיהו-יוסף קרלנשטיין סיפר על אירוע שהתרחש בילדותו של אחד מגדולי האדמו"רים בדורנו שליט"א, ואפשר ללמוד ממנו מסר חינוכי רב-הוד, עד כמה יש להיזהר מכעס לא-מְחוּשָׁב על הילדים.

בעת חנוכת הבית של אחד ממוסדותיו סיפר האדמו"ר, המחזיק בקהילה בת אלפי חסידים, שאביו היה סופר סת"ם, 'ובילדותי אהבתי תמיד להסתכל על צורת-עבודתו של אבי', אמר האדמו"ר, והוסיף שאביו היה משתדל תמיד להרחיק ממנו את הדין, בחששו שבשובבותי אני עלול להפיל את צנצנת-הדין, והטיפות תִּשְׁפְּכנה על הקלף.

ויהי היום, המשיך האדמו"ר לספר, יצא אבא מחדר-העבודה לכמה דקות כדי להתאוורר, והניח את הדין על אחד המדפים הגבוהים, כדי שלא אגיע אליו.

ואני, סיפר הרבי לקהל חסידיו, רוח-ילדות דבקה בי, ולקחתי כסא והנחתי על השולחן וכך הגעתי אל הדין... והנה, מבלי-משים, מעדתי לחלקיק שניה, ונפלתי ארצה.

זה שקיבלתי מכה הגונה כתוצאה מהחבטה של הנפילה - מִיָּלָא; עוד הייתי יכול לסבול זאת! הצרה הגדולה הייתה שהדין נפל גם הוא, ו'נמרח' על כל עמוד הקלף, ופסל את הכתיבה שאבא השקיע בה כל-כך הרבה זמן...

כיון שפחדתי מאוד מהתגובה של אבא, הסתתרתי מתחת לשולחן...

והנה אבא שלי נכנס לחדר, ורואה מה שעשה לו בנו הקטן... הוא קורא לי לצאת ממקום-מחבואי, ואני כבר הייתי בטוח שהוא מתכוון להכותני מכות נמרצות...

אבל אבא לא עשה כך.

הוא הניח אותי על ברכיו, לְטַפְּנֵי בחיבה, ואמר לי כדברים האלה: 'אמנם חבל לי מאוד על מה שעשית, והדבר יעלה לי עתה בדמים מרובים, תרתי משמע; אבל מצד שני שאבתי ממה שקרה תועלת מרובה, כי למדתי מכך דבר חשוב מאוד, הנוגע לך, ולבנין אישיותך.

'אני רוצה לומר לך, שתדע לך, ילדי היקר, שדווקא ממעשה זה אני רואה שיש לך מידה של עקשנות ותכונה של חתירה לביצוע דברים שברצונך להשיג.

'אלו הן תכונות חשובות מאוד ברוחניות, ולכן בטוחני שתצמח לאדם

גדול, והעם היהודי עוד יינה ממך וישאב את כוחותיך. לך בכוחך זה, והושע את ישראל'.

המלים הללו חדרו למוחי, ולתודעתי, סיפר הרבי לאלפי חסידיו המשתאים, במיוחד לאור העובדה שאבא לא העניש אותי, אלא אדרבה ניצל את מה שעשיתי כדי לעודדני ולטפח את מידותיי וכישורי לקראת העתיד!

ואם עסקנו בחינוך הבנים, נוסיף כאן עוד כמה קטעים מהספר 'ללא שם', המתאר את תולדותיו של הגאון רבי בן-ציון פלמן זצ"ל.

תושבי רמת אלחנן יזכרו תמיד את הגאון האדיר ההוא, שהלך בצדי דרכים, ולא חיפש לעצמו מאומה, מלבד תורה, תורה, ושוב פעם תורה. הגאון רבי בן-ציון פלמן זצ"ל גילם בעצם דמותו את סוג הת"ח הכי-פנימיים שיש, שידע שכדי להגיע אל מקור האמת לא צריך מאומה, מלבד להיות אמיתי.

גם בדור המחשבים והצילומים של ימינו, כך כתב מחבר הספר בהקדמתו, ידע רבי בן-ציון לברוח כמטחוו-קשת מכל פרסום. זו הסיבה שהשם שניתן לספר הוא 'ספר ללא שם'.

לפנינו כמה קטעים מתוך הספר, המגלמים שיטות מיוחדות, נעימות וְחֻכְמוֹת, שהיו לרבי בן-ציון בחינוך ילדים.

ה'גוגואים'

שני ילדים 'עשירים' היו לו לרבי בן-ציון שאספו 'גוגואים' (גרעיני משמש), שיחקו בתחרויות שונות ומאתגרות, גם רכשו בהם ניירות או מדבקות וכדומה, כדרכם של ילדים בימים ההם ובזמן הזה.

הם ניהלו תעשייה רבה ותעסוקה מלאה סביב הגוגואים. "היה לנו אוצר, ולא אתבייש לומר כי במסחר הגוגואים התגלה אצלי חוש מסחרי, וגם צצו הנצנצים הראשונים של תאוות הממון. ביזנעס, כסף", סיפר הבן.

חלפו שנתיים. השניים כבר גדלו, והחשק לסחור בגוגואים חלף-הלך, לא התאים להם, שהרי ילדים גדולים לא משחקים בגוגואים. שני הילדים ישבו עם עצמם בכבוד ראש והחליטו להעביר את אוצר הגוגואים כולו (אוצר שנערם משנה לשנה), לאחים הקטנים.

אבא שמע על כך. וקרא להם אל שולחנו: "מדוע אתם רוצים להעביר את הגוגואים?" - "כיוון שאין לנו עוד מה לעשות בהם", השבנו.

אבא תמה: "ממש לא מובן לי. בשנה שעברה עשיתם מהם עסק אדיר, קניתם,

וכיצד

למד עם ילדי? - הוא לא בחן אותם. הם למדו בצוותא. בידידות, בסבלנות, ובהסבר פרט אחרי פרט. המטרה העיקרית בלימוד עם הילדים היתה להשיג את התוצאה - שהילד יהיה שמח בלימוד, שיהנה מהלימוד.

הוא לא התכוון לבחון ולדעת האם הוא יקבל ציון טוב במבחן; המטרה היתה אחת בלבד - שיהנה מלימוד הגמרא, מרש"י ומתוספות. פעמים רבות היה קורה שלקראת סוף הלימוד, היה שואל: "הבנת יענקי?" ויענקי היה מגיב: "כן, הבנת".

"אז בוא ונסכם: הגמרא שאלה, והגמרא תירצה, בשאלה חשבנו שדווקא כך, ובתירוץ אנחנו מבינים אחרת. נפלא. אתה מבין יענקי את השקלא וטריא?" - "כן אבא, אני מבין", השיב הילד.

"לא נראה לי שאתה מבין..." והתחיל ללמוד איתו שוב מההתחלה. הם למדו את הגמרא באהבה וחמלה רבה. ואז לפתע הכריז רבי בן-ציון: "יענקי, עכשיו אתה מבין!"

מה השתנה? מה קרה כעת? - כי יענקי העלה חיך על פניו...

בלימוד הגמרא, החיך הזה, ההנאה הזו, היא ההוכחה הגדולה ביותר על הבנת החומר. בדוק ומנוסה. רבי בן-ציון לא בא על סיפוקו, עד הרגע שראה את ה'שמייכל' (החיך), את ה'גישמאק' על פני הילד! רק אז היה מרוצה, והיה מכריז: "הא, הא, עכשיו אתה יודע".

התקווה שלו היתה תמיד, שהילדים ייהנו מהתוספות, ולא דווקא מהחידושים, אלא מעצם לימוד הגפ"ת.

המסר שלנו מכל זה הוא, שילדים ובחורים, ולמרבה הצער גם אברכים ואנשים מבוגרים, 'מתגלגלים' בלימוד התורה, לא מתקדמים ולא מצליחים. ולמרות שמנסים לסייע להם, לא מצליחים. מה המוקש שמונע מהם להצליח?

התשובה. כאשר הם לומדים את הגמרא, תמיד רובץ להם ענן בראש. מעולם הם לא מבינים את הגמרא במאת האחוזים, אלא רק בשמונים, בתשעים, בחמשה, אבל לא במאת האחוזים. נשאר להם משהו בגדר ענן וערפל.

זה מצוי במיוחד אצל ילדים. ה'מלמד' או האבא, מתגלגל איתו שנה ועוד שנה, והילד מתקדם רק מעט. והם כאובים על מתיחת זמן לריק, ומתאוננים: ריבוננו של עולם, מה הסיבה שאפילו שאנחנו מוציאים למענו כל-כך הרבה כספים, אין כמעט התקדמות?!

כי הדרך להתקדמות אמיתית, היא, לשבת עם הילד בסבלנות, לא עשרה קטעים של גמרא, אלא קטע אחד קטן, ולחזור עליו עוד פעם ועוד פעם, ממש מההתחלה, עד שהוא יבין באמת עד הסוף, עד שנהיה לו אור בעיניים! אור!

ואת האור בעיניים אתה רואה כאשר הוא מוחיך. בשעה שקטע הגמרא בהיר לו בתכלית. אתה רואה אצלו את החיך של ההבנה המאירה. כך, ורק כך, מתקדמים! ואם לא, מדשדשים במקום שנים על-גבי שנים!

המסמרים שחדרו למוחי

סחרתם,

היו גם ויכוחים,

התמודדויות, תחרויות ומאבקים, שמרתם עליהם

מוכל משמר, ובכל דרך אפשרית ניסיתם להשיג גוגואים נוספים. מה קרה

פתאום?!

"זהו. כבר מצחק לנו להתעסק בהם, אלו שטויות". שוב שאל אבא: "מדוע אלו שטויות, הרי בשנה שעברה זה היה כל-כך חשוב לכם, מה קרה עכשיו?!" - "כן. בשנה שעברה היינו קטנים, השנה גדלנו, וכעת אנחנו מבינים אחרת". אתם בטוחים במה שאתם אומרים? - התעניין אבא.

"כן, אנחנו בטוחים. מבחינתנו, היינו זורקים את הגוגואים, רק חבל שהקטנים שעדיין בכיתה ג' וד' לא ייהנו מהאוצר". יענקלה ומוישלה, לא הבינו מה אבא רוצה מהם, אבל הוא המשיך לשאול, בלי להרפות: "אתם בטוחים שרצונכם להעבירם, אולי מחר תתחרטו?"

"כן, אנו בטוחים, וכי נשוב להיות ילדים קטנים! לא נתחרט. הגוגואים אינם שווים פרוטה". אבא ניסה לתמוה בפעם החמישית: "אבל איך באמת זה יכול להיות? הרי רק בשנה שעברה הם היו כל-כך חשובים, כמה ריצות, מאמצים, ועסקי-עסקים, ולפתע הכל נעלם?!" - "גדלנו, הכל נגמר!"

שתיקה שררה בחדר, ורק קולו של אבא נשמע: "עכשיו תשמעו, הקשיבו היטב: בחיים יש דבר כמו גוגואים, קוראים לו: כסף. אנשים קונים, עושים בו עסקים, רצים אחריו. הכסף חשוב מאוד לאנשים, וכל החיים סובבים סביב הכסף. יום אחד מגלים שהכסף אינו שווה. ומה שהתרוצצו אחריו המזון - היה מעשה-של-שטות, כמו שקורה כעת עם הגוגואים שלכם. הרגע הזה מגיע לכל אדם".

אבא שתק לרגע-קטן, והוסיף: "והחכמה היא לדעת את זה מראש. שלא כמו לגבי הגוגואים, שאפשר לדעת זאת גם אחרי שמושחקים בהם; בכסף, החכמה היא להכיר בכך מראש. היום".

הילדים עזבו את שולחנו של אבא, הגביהו את אוסף הגוגואים, והעבירו אותו לאחור, למי שעדיין לא יודע... את 'מוסר ההשכל' לקחו לעצמם, והכניסוהו באוצר הפרטי שלהם.

"עכשיו אתה יודע!"

בן-ציון עם

כיצד למד רבי תלמידיו,

אספר לכם משהו קטן, על אבא שלי, סיפר אחד הבנים. שובבות לילדים, כידוע ליודעי-חינוך - אין בה חיסרון, ואינה מלמדת על בעיה כלשהי, אלא אדרבה, עדות היא לחוכמה ופיקחות. אני הייתי כזה ילד נמרץ ושובב.

המיטה בחדר הילדים נשברה, כפי שקורה בכל בית יהודי, כשהילדים קופצים ומקפצים עד שקרשי המיטה מתנתקים זה מזה. הקרש האחד המחזיק את אורכה של המיטה התפרק לחלוטין. בקרש היו כמה מסמרים גדולים.

אבא ניגש לתקן את המיטה עם פטיש וצבת בידו, התכופף וטיפל בכמה מקומות במיטה מלפניה ומאחוריה, לפני השלב האחרון בו יצמיד את הקורה למיטה.

אבא ביקש ממני לשמור בינתיים בצד על הקרש הגדול שבו מצויים המסמרים. אבל הייתי ילד קטן, ולא שמרתי. הנחתי את הקרש על הרצפה לידו, והסתכלתי במעשיו, זה היה מעניין.

אבא לא שם לב, ותוך כדי טיפול ברגל המיטה, התיישב על הקרש הגדול עם כל כובד הגוף, ושלושה מסמרים גדולים ננעצו בחלק העליון של רגלו. גניחה נשמעה מפיו. ומיד התרומם וניתק את המסמרים שננעצו בו.

ואז ראיתי כי נוזל ממנו דם. נחרדתי. ציפיתי שאבא יצעק. אך אבא לא אמר לי אף לא מילה אחת.

היה ניכר עליו שהוא מתייסר. הוא נשך את השפתיים בחוזקה. עד היום אינני יודע אם חָשַׁק את השפתיים מחמת הכאב, או גם כדי להימנע מלומר לי מילה. כך או כך - הוא שתק ונשך שפתיים.

מה קורה כאשר ילד יהודי כשר רואה את ההתרחשות הנ"ל, ומבחין בדם הזורם - בגללו - מהרגל של אבא? מתחיל לבכות. פרצתי בבכי ספונטני. נקל להבין מה הרגשתי באותו רגע.

והנה אבא מלטפני ושואל אותי: "למה אתה בוכה?" עניתי לו: "כי אני עשיתי לך את זה, כי לא שמרתי את הקרש, והנחתי אותו על הרצפה". "נו, אז מה אתה רוצה עכשיו?!" שאל אותי. אמרתי "אני עשיתי לא טוב, ועכשיו אני רוצה לעשות טוב, כואב לי מה שקרה".

"אבא הסתובב מולי בבת אחת. הביט עלי בחוזקה. בעוצמה". הוא לא הסתכל על הדם שניגר מרגלו. אלא הביט עליי. ואז תפס בידו העדינות בלחי הרטובה מדמעות, ליטף אותי, ואמר נחרצות:

"יצחק, אם אתה רוצה לעשות לי טוב, תשב ותלמד, תשב ותלמד, זה יעשה לי טוב". זה מה שהיה לו לומר.

ואם המסמר חדר פנימה לרגלו של אבא לעומק מילימטר, המשפט הזה חדר בי בעומק קילומטר... בשבועות הקרובים ה'מלמד' בחיידר היה מופתע מההתקדמות הלימודית שלי. אבל לא יכולתי להסביר לו, והוא לא העלה בדעתו, כמה דם שפך אבא בשביל כך...

(מתוך הספר שבת בשמחה בעריכת הרב צורן)

**זה מצוי במיוחד
אצל ילדים.
ה'מלמד' או האבא,
תגלגל איתו שנה
ועוד שנה, והילד
מתקדם רק מעט.
והם כאובים על
מתיחת זמן לריק,
ומתאוננים: ריבונו
של עולם, מה
הסיבה שאפילו
שאנחנו מוציאים
למענו כל-כך הרבה
כספים, אין כמעט
התקדמות?!**

המבצע הגדול

לכבוד סיום מחזור ה'דף היומי בהלכה' מבצע המתנות הגדול של 'דרשו ו'אחינו' חוזר לתקופה קצרה בלבד תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' וזוכים במתנות מ'דרשו'

3 תרום 20 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'לקראת שבת'
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

2 תרום 19 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 190 ש"ח

וקבל מיידית
סט חדש! 'משנה ברורה'
בכריכה רכה בפורמט גדול
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

1 תרום 17 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 170 ש"ח

וקבל מיידית
סט חדש! 'משנה ברורה'
בכריכה רכה בפורמט כיס
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

6 תרום 30 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 480 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
'מועד לדוד' במהדורה חדשה!
'חמשה חומשי תורה'
'ספר המפתח' על המשנ"ב

5 תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 18 חודשים
סך כל התרומה 432 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
'מועד לדוד' במהדורה חדשה
'ספר המפתח' על המשנ"ב

4 תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 288 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

להשתתפות במבצע הגדול מוקד 'דרשו' 02-5609000

**שהרב לא יזפתע
מכך שאני רק עוסק
בהזזת הפחים ולא
בנסיעה על גבי
מכונית האשפה,
באשר מטבעי אני
בורח מן הכבוד...**

הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א, בפנינים על חכמת הלב של גדולי ישראל

הזדמנו רבי אהרן ובעל ה'חפץ חיים' זצ"ל באחת מערי פולין, לעצרת גדולה שהוכרזה למען חיזוק טהרת המשפחה. המונים צבאו על פתחי האולם לראות את הרבנים החשובים. בסיום העצרת ניסה רבי אהרן להחזיק במנהגו ולברוח מן הכבוד שיחלקו לו, אולם הפעם לא הצליח.

מי עיכב בעדו - ה'חפץ חיים'.

ידוע ידע ה'חפץ חיים' מה שבדעת רבי אהרן לעשות, והכין את עצמו מקודם. תפסו בידו והחזיקו, וכך יצאו שני הגדולים יחד מהאולם. "כבודו רצה שרק אני אסבול מכבוד ואינני על כך?", הפטיר ה'חפץ חיים', "קבל נא כבודו את מחציתו ונתחלק"...

סכנת הכבוד עד זקנה ושיבה

סיפר אבי זצ"ל, שפעם הגיע ידיד נעוריו של הרה"צ רבי אליהו לופיאן לבקר בכפר חסידים, והתארח אצלו ימים אחדים. בוקר אחד טרם יצא מביתו לשיבה, הבחין האורח כיצד רבי אליהו עומד ומשנן את הפסוק "ולא תביא תועבה אל ביתך". לתמיחתו הסביר לו רבי אליהו כדברים האלה: "עוד מעט אכנס לשיבה, יקומו התלמידים לכבודי, אעלה למקומי במזרח, ימתינו עלי בקריאת שמע ושמונה עשרה, והרי הכתוב מנחם את הגאון ובעל הכבוד 'תועבת ה' כל גבה לב', 'כל' - לרבות משגיח, ראש ישיבה וכל מי שמכהן במשרה, שחולקים לו כבוד בהכרח ומצד החינוך, כולם נכנסים בסוג זה של 'תועבת ה'".

"האם איש כמותו, המעונה וחלש, צריך לחשוש לגבהות הלב?", שאל האורח. השיב לו רבי אליהו במשל: "במקום פלוני מונחת פצצה מסוכנת. זה כמה שנים חלפו עליה אלפי אנשים ולא התפוצצה, האם חדלה הסכנה בשל כך? אולי תתפוצץ בדיוק עכשיו? אכן, סכנת הכבוד עד זקנה ושיבה!".

התיישב בעצמו במזרח

הגאון רבי שלמה קרליץ, היה נוהג כשהגיע למקום שידוע היה לו שישבוהו ב'מזרח', שלפני שהושיבוהו התיישב בעצמו ב'מזרח', בהטעמו: "הרי בסופו של דבר יעלו אותי לשבת ב'מזרח', כעת עומדות בפני שתי ברירות: או שהדבר יעשה בדרך כבוד, דהיינו שייבקשו ממני לעלות ל'מזרח' ואני אסרב, שוב יבקשו ממני ושוב אסרב, עד שלבסוף יכריחו אותי לשבת שם. או שלעומת זאת אעלה לבד ל'מזרח', ואז זה לא יעשה בדרך כבוד אלא אדרבה, בדרך בזיון..."

לזקנים נשאר כבוד

הגאון רבי בן ציון אבא שאול היה אומר: "לפעמים פוגשים בבית הכנסת אנשים מבוגרים, שמקפידים מאד שיתנו להם כבוד בתפילה ובעליה לתורה, ואילו צעירים - אנו רואים שלא מפריע להם. זה לא אומר שהצעירים טובים יותר, אלא הזקנים - מה שנשאר להם מתאוות העולם הזה - הוא הכבוד. הצעירים מלאי תאוות אחרות..."

(מתוך הספר 'מידות והנהגות טובות')

מרחן הגר"ש ז"א אוערבאך שנה בתכלית את הכבוד שעושים לו, וממש כעס על זה, והיה אומר לבני ביתו ולמשפחתו: "הרי אתם לא רוצים להכאיב לי, ולמה כותבים הנכם תארים וכדומה, או מנסים לסדר לי מקום חשוב באספות וכיו"ב?". הוא התבטא פעם: "אני אראה לכם מה זה כבוד אמיתי: שלחתי מכתב דברי תורה לרבי משה פיינשטיין והסכים לזה - זהו כבוד אמיתי!".

מרחן רבי איסר זלמן היה אומר: "אינני בוחל בכבוד בגלל הפרומקייט שבו, אלא בגלל הקרומקייט שבו"...

כבוד מדומה

הסבא מסלובדקה ניגש פעם לאחד הבחורים בישיבה, ושאל אותו מי קיבל עליית שישי בשבת. אמר לו הבחור שאינו זוכר. וכך ניגש לכמה בחורים, וכולם אמרו לו שאינם זוכרים. אמר הרב: "אותו אחד שקיבל עליית שישי, במשך זמן רב הרי הוא מתגאה על הכבוד הרב שנפל בחלקו, והנה עברו רק יומיים שלושה וכבר אף אחד לא זוכרו! וכי זה נקרא כבוד?!"

הרב דסלר (מכתב מאלהו חלק א' עמוד צ"ט) מסביר, שכשם שישנם ילדים המשתעשעים בצעצועיהם, כך משתעשעים מבוגרים בכבוד, והמכנה המשותף בשניהם הוא הדמיון המעניק להם סיפוק. הילד נוטל תיבה שבורה, ומשחק בה כאילו היתה ספינה והוא רב החובל שלה, באותה מידה המבוגר משחק בפיסות כבוד, שהדמיון משלה אותו שעל ידן הוא חשוב...

מרחן הגר"ח שמואלביץ היה תמיד מספר, כי עבר פעם בין ספסלי ישיבת מיר, ושמע איך בחור אומר לחברו "רבי חיים מחדש", כוונת הבחור היתה לחידושו של רבי חיים מבריסק, אבל לרגע קט היתה לו שמחה בלב, שבחור חוזר 'על שיעור שלו'. אחרי הרבה שנים עדיין מהבהבת בקרבו אותה הנאה שהיתה לו, ברגע זה "כי זהו כוחו של כבוד המדומה".

מהו כבוד אצל אנשים

מרחן הגר"ח שמואלביץ היה מספר בהלצה, כי מעודו לא הבין מהו כבוד עד שלמד זאת מפי אדם פשוט. פעם, בדרך הליוכו בשעות לפנות בוקר, פגע בעובדי הניקיון כשהם עסוקים במלאכתם בפניו פחי האשפה. עבודתם מתחלקת ביניהם. יש מהם המקרבים את הפחים למכונת האשפה, ויש המעמיסים את האשפה על המכונת, נעמדים על מדף בצידה ועימה הם נוסעים ממקום למקום. כשעבר הגר"ח שמואלביץ במקום, פנה לעברו אחד מהעובדים ובירכו לשלום, בהוסיפו שבל יזפתה הרב מכך שהוא רק עוסק בהזזת הפחים ולא בנסיעה על גבי מכונת האשפה, באשר מטבעו הוא בורח מן הכבוד...

אמר הגר"ח כי אז הבין לראשונה מה טיבו של כבוד...

תחלקים בסבל של כבוד

בספר 'תנועת המוסר' (ח, ה עמוד קכ"ג), הובא שבורח מן הכבוד היה רבי אהרן בקשט, גאב"ד לומז'ה, בעל 'לב אהרן', נאהב על הבריות ונזאם בחסד עליון, וכל אימת שסיים נאומיו התחמק ונעלם מעיני הקהל בכדי שלא יחלקו לו כבוד. פעם

**"תגיד לי",
שאל האבא,
"קוראים לך
'הסבא'
מנובהרדוק?"**

הסבא מנובהרדוק

"באחד הימים קיבלתי טלפון. על הקו היה אביו של אותו ילד. בירכתי אותו לשלום ושאלתי מה מביא אותך להתקשר אלי... אבל האבא אמר לי שהוא רק רוצה לשאול אותי שאלה:

"תגיד לי", כך הוא אמר, "קוראים לך 'הסבא מנובהרדוק'?"

"מה? מה לי ולסבא הקדוש מנובהרדוק שהיה מגדולי תנועת המוסר ואשר האיר באורו הבהיר על הארץ והדרים עליה מגודל קדושת תורתו. איך הוא משווה בכלל?

"כי הסבא מנובהרדוק", המשיך האבא והסביר את עצמו, "הוא ידע לקחת תלמיד, לפרק לו את האישיות שלו באופן מוחלט, להשבית את הגאווה שהיתה לו בלב, ולאחר מכן לבנות אותו מחדש עם אישיות זכה וברה, אישיות של בן תורה אמתי שיש לו יראת ה' טהורה, שיש לו אהבת ה' הבווערת בלבו כרשפי אש.

"אני רואה שאתה מנסה לפרק לכן שלי את האישיות. אתה ממש שמת לעצמך למטרה להשבית את הגאווה מלבו וללמד אותו להתנהג בענווה.

"אין לי שום בעיה עם זה", כך אמר לי האבא, "אני חושב שגאווה זאת מיידה מאוד רעה, ובהחלט כל יהודי צריך לשרש אותה מהלב שלו.

"אבל כשאתה מפרק את האישיות הקיימת שלו, אני רק רוצה לוודא שלפני שאתה שובר אותה ומשמיד אותה מעל פני האדמה, שיהיה ברור שאתה תצליח לבנות לו אישיות חדשה ונקייה מכל שמץ של פסול. שלא תשאיר אותו שבור ומפורק ותמשיך הלאה בחיים, בזמן שהילד שלי נשאר בלי מנוע שייגרום לו לקום בבוקר ולהמשיך ללמוד בחיידר ובישיבה..."

"המשפטים שאמר אותו אבא", כך סיפר לי המחנך הוותיק, "הכו בי כמו מהלומות. אני זוכר עד היום שאחרי אותה שיחת טלפון לא יכולתי לדבר במשך כמה שעות. אני כבר עשרות שנים מחנך, והאבא הזה נתן לי שיעור אחד בחינוך, שבבחינה מסוימת הוא שווה יותר מכל הניסיון שצברתי עד עכשיו..."

שלא יישאר בלי מנוע

כל הורה רוצה שהילד שלו יהיה מושלם במידות טובות, בענווה ובשפלות, בזהירות ובנקיית, בזריזות ובדקדוק המצוות.

אנחנו לא רוצים שהילד שלנו יתגאה, אנחנו לא רוצים שהילד

לפני שאתם שוברים את הילד, תבדקו מה יישאר לו לאחר מכן.

הרב אייזיק רוזנבלום

בצערותי זכיתי לעבוד פעם עם מחנך ותיק ובעל ניסיון עשיר בשדה החינוך. הוא פיקח על עבודתי מעת לעת, וההערות המחכימות שהעיר לי, סייעו לי להשתפר ולהיות מלמד טוב יותר ומחנך מוצלח יותר בסייעתא דשמיא.

איני זוכר מה היה הרקע לאותה שיחה שקיבלתי ממנו בפעם ההיא, אבל המסר שקיבלתי ממנה רלוונטי לתחומים רבים בשדה החינוך, הן עבור מלמדים ומורות, והן עבור אבות ואמהות.

אותה שיחה עסקה בסיפור שאירע עמו עצמו מספר שנים קודם לכן, וכך סיפר לי המחנך הוותיק:

"בתלמוד התורה הקודם בו עבדתי, היה ילד שמאוד מאוד 'החזיק מעצמו'. הוא היה מלא בחשיבות עצמית, ומבחינתו האמרה של חז"ל ש'חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם', די תמונה, כי הרי ברור שהעולם נברא בשבילו והוא לא מבין מה חידשו חז"ל באמירה הזאת.

"אני עצמי לא יכולתי לסבול את ההתנהגות הזאת", אמר לי המחנך, "מה זאת הגאווה הזאת? כמה אפשר להתגאות? אתה בסך הכל ילד בן 12, למדתי בקושי שלושה או ארבעה פרקי גמרא, הציונים שלך סבירים לגמרי, אתה לא איזה גאון שכל הדורות האחרונים חיכו להולדתו, ילד סביר כמו כל הילדים הסבירים, מה זאת ההתפעלות שאתה כל כך מתפעל מעצמך?"

"לאט לאט התחלתי לסדוק לו את הגאווה. קראתי לו, שאלתי אותו כמה שאלות, אחרי שהוא ענה לי תשובות הוכחתי לו שהוא בעצם לא הבין כלום.

"פעם אחרת הראיתי, כאילו כבדרך אגב, שהוא ממוקם רק במקום הרביעי בכתה בממוצע הציונים השנתי, גרמתי לו להתחיל לפקפק בקביעה שקבע לעצמו שהוא כזה חשוב ומוערך כפי שהוא חשב עד אז.

"אבל כשאתה מפרק את האישיות הקיימת שלו, אני רק רוצה לוודא שלפני שאתה שובר אותה ומשמיד אותה מעל פני האדמה, שיהיה ברור שאתה תצליח לבנות לו אישיות חדשה ונקייה מכל שמץ של פסול. שלא תשאיר אותו שבור ומפורק ותמשיך הלאה בחיים, בזמן שהילד שלי נשאר בלי מנוע שיגרום לו לקום בבוקר ולהמשיך ללמוד בחיידר ובישיבה..."

מההתמכרות לכעס. עלינו ללמוד את הילד לקבל את מה שאומרים חז"ל על הגאווה או הקפדנות או החמדה וכדו', ולקחת את הדברים לתשומת לבו, כדי שברבות הימים, אחרי שיגדל ויתבגר בעז"ה, הוא יהיו לו כלים שבהם הוא יוכל לעבוד ולתקן את המידות שלו.

אבל לשבור בכח את הגאווה של הילד, או לנסות לעקור בכח את הקנאה מלבו, אלו ניסיונות שלא יניבו שום תועלת במקרה הטוב, ושיגרמו לנזקים חמורים במקרה הפחות טוב.

שלנו ילמד תורה ממניעים פסולים, אנחנו רוצים שהוא יהיה טהור וקדוש, שכל שאיפותיו תהיינה זכות וברות.

אנחנו רוצים שהילד יהיה מלאך!

זה בסדר לרצות, מותר לנו לשאוף לזה, אבל כשאנחנו מנסים לעקור מידות רעות מלבו של הילד, אנחנו צריכים להיזהר במשנה זהירות שלא נוציא לו בטעות מהלב גם את מנוע הצמיחה וההתקדמות שלו.

אם הילד שלכם אוהב את הכבוד השמור ל'מצטיין הכיתה', תחשבו שבעים ושבע פעמים לפני שאתם מבטלים את הכבוד הזה! ייתכן מאוד שבלי החתירה לאותו כבוד, הילד לא רק שלא יהיה מצטיין, הוא בכלל לא ירצה להיות בכיתה...

גדולי החסידות וראשי תנועת המוסר לימדו אותנו באינספור דרכים וצורות, שכל מידה רעה יכולה לשמש גם לטוב. אם הבן שלכם נגוע במידות רעות, אבל הן גורמות לו להתקדם בלימודים, בהחלט צריך לבדוק איך עוזרים לו לעקור את המידות האלו מלבו, אבל חשוב הרבה יותר לוודא קודם לכן שאחרי שהן יעקרו, לא נשאיר אותו בלי שום מנוע צמיחה חלילה.

זה התפקיד שלו!

מעבר לכך, כדאי לשים לב לנקודה נוספת: עבודת המידות היא עבודה שעיקרה בפנימיותו של האדם. כלומר, האחריות להפטר מאותה גאווה פסולה, מוטלת על כתפיו של הילד, לא על כתפי ההורים.

הורים שמנסים לתקן את מידותיו של ילדם, עלולים לגרום לתגובה הפוכה. לכל ילד יש אישיות משל עצמו, יש לו את תכונות הנפש שלו, אנחנו יכולים וצריכים לכוון אותו, אנחנו יכולים וחייבים לחנך אותו, אבל אנחנו לא יכולים לשנות לו את הטבע, אנחנו לא יכולים לשנות את תכונות הנפש שלו.

אם הילד כעסן, האם יכולים ההורים לגרום לו להימנע מהכעס? מה תעשו לו? תגידו לו "אל תכעס", והוא באמת יפסיק לכעוס? היעלה על הדעת כדבר הזה?

מה שאנחנו כן יכולים לעשות, זה לכוון אותו. להראות לו: תראה ילדי החביב, אתה כעסת, התעצבנת, צעקת, אולי אפילו הפעלת אלימות חלילה וחלילה, ו...??? מה קרה? האם הכעס עזר לך? קידם אותך? נתן לך איזושהי תועלת???

אנחנו צריכים להכניס לילדים בלב את הרצון והשאיפה להיגמל

**לא תכננתי
ללכת על כיוון
כזה, לדבר
מול מצלמה
גם לא חשבתי
שזה דבר
שזה אפשרי.
והקב"ה סיבב
את הדברים כך**

מנהל המדיה ודיגיטל של 'דרשו' משה הרמן, בשיחה מרתקת עם הרב מאיר שפרכר שליט"א מגיד השיעור של 'דרשו' ששיעורי כובשים את הרשת המקוונת

איך הכל התחיל?

פה במקום הזה, לפני אולי עשר שנים. אגב זה התחיל בדיוק ביום היארצייט של זקני, רבי חיים מוואלוז'ין, ב"ד סיון, זה היה בערך חודש לפני שהתחיל המחזור של הדף היומי, ליכדנו פה בבית כנסת הזה, בית כנסת שקט כאן באשדוד, באזור ג' מי שמכיר, קבוצה של יהודים, משיעור אחר שנתתי לפני כן בפרשת שבוע בבית כנסת ברובע ז', מקום מרכזי יותר. התכנסנו כאן למדנו מסכת תענית ועוד מסכת כדי שהקבוצה כבר תהיה מגובשת שנוכל את מסכת ברכות להתחיל ביחד בשיעור מגובש. התחלנו קבוצה של בקושי חמישה אנשים, ולמדנו ככה, כמעט, כמעט את כל הש"ס, הגענו עד סדר קדשים, כבר מסכת חולין ככה למדנו פה במקום הזה.

בהמשך, באחד הימים ראיתי פרסום שארגון דרשו ביחד עם זה היה אז ביחד עם קול הלשון יוצאים עם מיזם של לצלם את השיעור בוידאו, כדי שאנשים יהיה להם הזדמנות להפיץ תורה לא רק בבית כנסת שלהם אלא אולי עוד אנשים יתחברו דווקא לסגנון הזה וירצו לשמוע. כמובן, אחרי שאבי מורי הרב הגאון רבי יעקב צבי שליט"א שהוא תלמיד חכם בפני עצמו, אגב, חשוב לציין שבברית שלי הוא עשה סיום הש"ס וזה יצא בדיוק ביארצייט של ר' מאיר שפירא, קרא לי מאיר חלק מהשיקולים היו גם כן ע"ש ר' מאיר שפירא, הוא לא קרא לי ממש על שמו אולי בגלל שלא היו לו ילדים, לר' מאיר שפירא, הוא קרא לי ע"ש רבי מאיר בעל הנס, אבל הברית שלי היה בדיוק ביארצייט של ר' מאיר שפירא מלובלין ואז אבא שלי עשה סיום הש"ס הוא למד במסגרת כולל ש"ס, הוא היה תלמיד של האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל היה מאוד מאוד מקורב אליו

בכל אופן, אבי מורי תמיד היה אומר לי, אתה נותן שיעור כל יום, ואנשים נהנים לשמוע אותך למה לא תעשה וידאו מהשיעור

הזה? אני תמיד אמרתי לו, שאני שם לב שהדרשנים הגדולים כבר יש מי שיעשה וידאו מהשיעורים שלהם, דבר ראשון בוא ונדאג שהשיעור יהיה טוב, ואם הוא יהיה טוב, כבר יהיה מי שיעשה ממנו וידאו.

אבל הוא כל פעם דחף אותי בוא תעשה וידאו, זה מאוד מאוד חשוב. וכשראיתי את הפרסום הזה, אמרתי טוב, בוא נלך להיות בקשר עם אותם ארגונים, אולי נעשה וידאו מהשיעור, לא חשבתי שזה וידאו שמדברים למצלמה, ונמצאים בחדר לבד באולפן ומדברים כל אחד יכול לקבל את השיעור באופן אישי כמו שנקרא היום VIP, חשבתי שמדובר שאתה שם מצלמה על השולחן או באיזשהו מקום, איפה שנותנים את השיעור וכמו שהציבור שומעים את השיעור גם המצלמה קולטת את השיעור או היה איזשהו כנס שעשו, כנס ענק של ארגון דרשו העולמי, עשו כנס ענק, ובדיוק באותו כנס לא יכולתי להגיע בהשגחה פרטית מיוחדת.

ואם הייתי יודע והייתי מגיע לכנס הזה, כנראה שלא הייתי מתקדם הלאה כי לא תכננתי ללכת על כיוון כזה להגיע במיוחד לדבר מול מצלמה גם לא חשבתי שזה דבר שהוא כל כך אפשרי. והקב"ה סיבב שלא הייתי באותו כנס, ואח"כ פנו אלי מהארגון, ואמרו לי שרשום אצלם שאני מעוניין לשמוע פרטים אז אני מוזמן לפגישה במשרדים זה היה באזור גאולה. נכנסתי שם וזה היה מקום מאוד מסודר, היה שם אחד בשם ר' יענקלה קרישסקי קראו לו אז, הוא קיבל אותי והסביר לי את כל התכנית שרוצים עכשיו לעשות מערכת חדשה, היום זה כבר דברים מוכרים, כבר אלפי אנשים כבר נהנים מהמיזם הזה, אבל אז זה היה ממש בהתחלה, הוא אמר לי אנחנו רוצים לעשות שמצלמים את המגידי שיעורים, הם עומדים, ויושבים בצורה מסודרת ומקליטים את השיעור, בוא תקליט את השיעור הזה פה. בוא תקליט שיעור כזה. אמרתי לו, שלא

בכל אופן, אבי מורי תמיד היה אומר לי, אתה נותן שיעור כל יום, ואנשים נהנים לשמוע אותך למה לא תעשה וידאו מהשיעור הזה? אני תמיד אמרתי לו, שאני שם לב שהדרשנים הגדולים כבר יש מי שיעשה וידאו מהשיעורים שלהם, דבר ראשון בוא ונדאג שהשיעור יהיה טוב, ואם הוא יהיה טוב, כבר יהיה מי שיעשה ממנו וידאו.

לפני שבוע הגיע אלי כאן לאשדוד, הגיעו כאן שני יהודים מיבנה, הם אומרים שהם ניסו להשיג אותי כמה פעמים ולא הצליחו, הם החליטו שהם עולים על רכב, מגיעים לאשדוד, הם פשוט יחפשו איפה הרב נמצא עד שהם יפגשו אותו.

זה מה שתכננתי, הוא אומר לי אתה יודע מה, יש פה את האולפן עכשיו מישהו יצא לפני שמישהו הבא יגיע, תשב, כבר הגעת עד לפה, בוא תעשה איזשהו שיעור. אמרתי בסדר גמור תן לי כמה דקות כמה לארגן את הדברים, אני בכל מקרה הייתי רגיל כבר לתת שיעורים במקומות אחרים, תן לי להגיד פחות או יותר את הדרשה, השיחה הקבועה שנותן בימים האלה. התיישבתי מול המצלמה, והקב"ה עזר והדברים פשוט קלחו.

הקלטתי את זה בעברית, הקלטתי גם כן באידיש, ולחצנו ידיים אחד לשני ונפרדנו. שנה וחצי עברו ושכחתי לגמרי מכל הסיפור. לא חשבתי שמושה יתגלגל מזה, אפילו לא בדקתי אם פרסמו את השיעור הזה. טוב עובר שנה וחצי ואז אני חושב שאתם התקשרתם אלי, ישבתי במשרד של הישיבה, ישיבת פיטסבורג אני מקבל טלפון אחד מבכירי ההנהלה של ארגון דרשו, מה העניין? אומרים שהנהלה שמעו את הדברים שנתתי על ספירת העומר והם החליטו שהסגנון הזה מתאים לעשות איזה עוד איזה תכנית שנעשה איזשהו וידאו בענייני אהבת תורה, הרבה אנשים רוצים ללמוד אבל אין להם כל כך את החשק, איך אפשר לתת, איך אפשר להכניס אהבת תורה.

הוא יתן את התוכן, הוא יתן את הרעיונות, את הסיפורים ואני פשוט יעביר את זה בוידאו. טוב, אמרתי בסדר גמור אדרבה, חבר אני לכל אשר ידאוך ה' אם זה יכול להוסיף תורה אז אדרבה, יהי חלקי עמהם. אחרי שבוע אולי חודש, אני מקבל עוד פעם טלפון, בסוף ההנהלה החליטו לא הולכים על ענין קטן של וידאו אחד על אהבת תורה, הולכים לעשות את כל הש"ס שיעורים בדף היומי. טוב אמרתי אני בודאי מוכן לחשוב על זה. אחרי שבוע קיבלתי שיחת טלפון מהמנכ"ל בעצמו, ודיברנו שיחה ארוכה, כמובן שהשאלה שעלתה על הפרק הרי מדברים פה על כלים שלא כל מה שמופיע בכלים האלה זה תמיד על טהרת הקודש, אז איך אפשר לתת איזשהו הכשר לדבר כזה לבוא לתת שיעורים בצורה מסודרת, זה נראה כמו נותנים איזשהו אישור וכמובן שהוא נתן לי את העידוד והדחיפה שכל גדולי ישראל מעודדים את המיזמים האלו להגדיל תורה ולהרבות תורה בעם ישראל.

בשביל הדור שלנו זה, דבר שהוא מאוד מאוד חשוב והוא יביא המון תועלת, סיימנו את השיחה, קבענו להפגש, נפגשנו בערב, באזור שמונה בערב בסוף היום. שם ישבתי שעה אחת עם ההנהלה, קיבלתי שם כלים שעד היום הם ממש, עצות זהב איך לתת שיעור בצורה טובה, איך להעביר את השיעור דרך הוידאו בצורה שיהיה תועלת לכל אלו שישמעו את השיעורים האלו, ומאז והלאה עברו הרבה, כמו שאומרים מים בכנרת.

לפני שבוע הגיע אלי כאן לאשדוד, הגיעו כאן שני יהודים מיבנה, הם אומרים שהם ניסו להשיג אותי כמה פעמים ולא הצליחו, הם החליטו שהם עולים על רכב, מגיעים לאשדוד, הם פשוט יחפשו איפה הרב נמצא עד שהם יפגשו אותו. הגיעו אלי הביתה דפקו בדלת, אני לא הייתי מוכן לזה, לא תכננתי את עצמי. דופקים בדלת, הילדים פותחים אומרים לי קוראים לך, עומדים שם שני יהודים הגיעו במיוחד הביאו בקבוק יין, רצינו לראות פעם אחת את אותו מוסר השיעור שמלמד אותנו כל יום את השיעור, הנה עכשיו בחג הסוכות, הגעתי לירושלים, אחד משכונת הר שמואל שמע שאני מגיע לירושלים,

הוא אומר אני חייב לבוא לראות אותך, הוא הגיע במיוחד, ולחצנו יד אחד לשני, דיברנו, כמובן כשלומדים כל יום, חסר את החוויה הזאת של ההיכרות, ותוך כדי

שאנחנו מדברים הגיע גיסו, הוא אומר, הנה הוא התחיל גם ללמוד, אני המלצתי לו על השיעורים, והוא יוצא מהרכב הגיס, הוא בא ואומר, מה, זה הרב? ז"א זה בן אדם אמיתי הרב הזה? אני רואה אותו כל יום בכזה מסך ענק אצי בבית, זה הרב? הוא לא האמין שהוא רואה את מי שהוא לומד איתו כל יום. אז באמת זה מאוד חשוב קצת לדעת שכן, אנחנו באמת לומדים עם אחד שמוסר את השיעור וגם שמח להכיר את כל לומדי השיעור, אז להכיר באופן אישי, זה דבר מאוד מאוד חשוב. חלק מהתורה זה גם דרך ארץ, הדרך ארץ זה הדברים מסביב, להכיר את הדמות מאחורי הקלעים זה דבר חשוב מאוד בפני עצמו.

אחת מעצות המפתח שקיבלת זה היה לפתוח עם איזשהו סיפור, איזושהי אנקדוטה וזה אחד הדברים הכי יפים בשיעורים שלך.

אנשים לא יודעים שלפעמים דווקא הדברי פתיחה של השיעור, להכין את הדברים למצוא רעיון טוב עם מה לפתוח את השיעור, לפעמים יכול לקחת יותר זמן מאשר את כל השיעור עצמו להכין, למצוא איזושהי נקודה יפה לפתוח איתה את השיעור, אפשר אולי לומר שזו הכוונה שהגמרא אומרת שרבא לפני שאמר את השיעור היה אומר איזה מילתא דבדיחותא כדי שהתלמידים יתבדחו, אז יש מפרשים שיתבדחו הכוונה איזה שהוא משהו שיצחקו, לא חייב להיות שזה הכוונה שיצחקו, הכוונה מלשון שיתרחב הלב שלהם, לשמוע את דברי התורה ולפעמים כשבן אדם בא ושומע ישר מה הנפקא מינא בין המחלוקת בהווא אמינא ובמסקנה ישר הוא עוזב, אני לא מבין מילה אחת, זו שפה שאני לא מכיר, אבל כשמדברים איתו על המושגים שהוא מכיר, מדברים איתו על דברים פשוטים, אני מתאר את זה, כמו שבן אדם בא להמריא במטוס, אי אפשר לעלות למטוס כשהוא באוויר, דבר ראשון המטוס נמצא בנמל התעופה הוא נמצא במושגים שאנחנו מכירים, בגובה העיניים שלנו, אז

לפני שבוע הגיע אלי כאן לאשדוד, הגיעו כאן שני יהודים מיבנה, הם אומרים שהם ניסו להשיג אותי כמה פעמים ולא הצליחו, הם החליטו שהם עולים על רכב, מגיעים לאשדוד, הם פשוט יחפשו איפה הרב נמצא עד שהם יפגשו אותו.

אנחנו עולים על המטוס וככה לאט לאט אנחנו ממריאים יותר ויותר ויותר גבוה ככה גם כשלומדים שיעור, אתה לא יכול ישר להתחיל מלמעלה, דבר ראשון אתה מתחיל בדברים שהציבור מכיר, עם המושגים המוכרים ככה לאט לאט אנחנו מתרוממים עם התורה הקדושה עד שאנחנו ממריאים, מגיעים לפסגות של התנאים והאמוראים.

אני חושב שלמצוא כל פעם משהו שיש לו איזשהו הקשר למה שאתה הולך ללמוד זו באמת משימה לא פשוטה

כל פעם אני נושא תפילה מיוחדת להקב"ה עד הנה עזרונו רחמין, עכשיו אני לא רואה פה שום דבר מעניין איך לפתוח את השיעור, אבל אני בטוח שאתה תמצא בשבילי משהו, ותמיד בסופו של דבר הקב"ה שולח איזשהו רעיון שגם קשור לתחילת השיעור.

אנחנו ראים את זה במשרד, אני לא בטוח, אני משתדל באופן אישי, להעביר אליך כמעט תמיד את התגובות אבל לא תמיד, ויש תגובות כל הזמן מסביב לעולם, אני מקבל מארגנטינה, אני מקבל מאמריקה, מצרפת, אנשים, משגיחי כשרות בסין אומרים אני לא יכול לפתוח את היום בלי להתחיל ללמוד עם ר' מאיר, אבל, אתה לא חש את זה ביום יום אתה בסופו של דבר יושב באולפן ריק ונותן שיעור למצלמה, אתה יודע כי אנחנו מספרים לך, אבל איך אתה מתמודד עם ההרגשות האלו של חוסר החיבור לציבור.

כן. האמת שהקשר עם הציבור הוא מאוד מוסיף ויש לי בפלאפון את כל אחד שמתקשר אלי בגלל השיעור, שאלה, או תשובה לספר לי שהוא סיים עוד מסכת ועוד מסכת, הוא עשה איזה שמחה, יש לו הערה, את כל האנשים האלו אני שומר אותם, כדי לשמור באמת, להרגיש הנה כן יש אנשים שאיתם אני מתקשר, ותמיד

כשאני בא להתחיל את השיעור אני חושב לעצמי אני מכיר חלק לפחות מאותם המשתתפים, ואליהם אני מדבר, ויש כאלו שאותם אני בינתיים לעת עתה לא מכיר, ובאמת זה באמת מאוד מאוד חסר, העניין הזה של הציבור, שאתה לא רואה אותם מול העיניים זה מאוד מאוד קשה, אבל בזמן השיעור עצמו, זה הכל בתחילת השיעור. בזמן השיעור עצמו, באמת שלא כל כך מרגישים יש אנשים, אין אנשים, אתה פשוט נכנס לתוך הגמרא, לתוך התורה הקדושה אתה שוחח בים, אתה פשוט שוכח אתה נמצא שמה עם החתונה של האמוראים, אתה נמצא שמה, היה מחלוקת שלימה שם בתחילת מסכת ברכות שרצו להעביר את רבן גמליאל מהנשיאות, אתה נכנס שם לתוך עובי הקורה, אתה שוכח איפה אתה נמצא, אין אנשים בעולם הזה, אין לך משתתפים, אין שום דבר, אתה עכשיו בתוך ההיכל של האמוראים, בתוך ההיכל של התנאים, אני מקווה שהמשתתפים גם כן כשהם לומדים את הגמרא הם לא מרגישים שהם נמצאים מול איזה פלסטיק, ומסתכלים במסך, אלא הם באמת חיים את התורה מקבלים את הקדושה, ואת הקרבת ה' המיוחדת שיש בתוך הגמרא.

בוא נדבר קצת על הסגנון של השיעור שלך,

אחד הדברים שהכי מייחדים את השיעור שלך, מלבד מה שהזכרנו הפתיח שנותן השראה ונותן לב פתוח ורחב ללמוד את הגמרא, זה שיעורים שרואים את המאמצים הכל כך, וההשתדלות הכל כך גדולה שלך, לתת דף גמרא במאה אחוז הבנה. לא, אתה לא משאיר אבן על אבן, ואני חושב שבשביל להגיע לרמה כזאת של להעביר שיעור בצורה כזאת מדובר בשעות בשביל להכין דף אחד, בוא נרחיב על זה קצת.

אתה מדבר איתי היום? בחדר הזה שאנחנו מדברים ישבתי אתמול עד 4 לפנות בוקר, עד שאני מצליח לתת את השיעור בצורה רהוטה מושלמת, לא לוותר על שום פסיק הכי קטן, ערב יום כיפר, שנה הזאת היינו צריכים לאכול סעודה מפסקת, אבל היה בדיוק דף גמרא עם הרבה חשבונות במסכת עירובין, מי שמכיר שם את כל החשבונות, כביצה, כזית, חצי, כדי אכילת פרס, חצי חצי, חצי חצי חצי, וסוגיות של אסטרונומיה, כל מיני סוגיות קשות וזה ערב

אבל אם אין לו את האפשרות שבכל פעם שהוא מדלג, שירשום לעצמו מפה עד לכאן, אני עוד צריך להשלים וכך יעלה בחזרה על הרכבת, זה סוד מאד מאד גדול של הצלחה. לא לתת לעצמך חורים. ברגע שיש יותר מידי הרבה חורים, בסוף בן אדם יכול להשבר.

יום כיפור, אין מה לעשות זה הדף שאתה צריך עכשיו ללמוד, לשבת שעות על גבי שעות. ערב יום כיפור, באותו זמן שאפילו רבי עקיבא היה אומר לתלמידיו הגיע הזמן לצאת מבית המדרש.

אבל פה בדרשו זה השגות אחרות, צריך לשבת ולעמוד שעות על גבי שעות בגמרות הקשות שבש"ס, לפעמים יש הרגשה לך תדע, אולי אתה בן אדם היחיד אולי, מהיחידים בעולם שעוסק בסוגיות כאלה קשות, כולם מתכוננים ליום כיפור. בפורים אתה לא יכול לתת לעצמך את ההפוגה, אתה צריך גם לעסוק בסוגיות קשות ומורכבות שבש"ס כי אתה צריך לתת לציבור שיהיה להם את השיעור בצורה הכי הכי ברורה והכי בהירה, כי אם יש נקודה אחת שלא מובנת לפעמים בן אדם חסר לו משהו אז הוא מרגיש שהוא לא יכול להתקדם הלאה כי הוא לא הבין, מאד מאד חשוב שהתורה תהיה תמימה. שמעתי פעם, אומרים שהתורה היא כל כך מתוקה וכל כך נפלאה, תורת ה' תמימה משיבת נפש, ככה כתוב בתהילים, כולם אומרים אתה מספר לי שהתורה היא תמימה, משיבת נפש, כשאני נוסע לשוויץ זה משיבת נפש בשבילי, מהרגע שאני מתחיל ללמוד אני מוחה לרגע שאני אסיים אז איך כתוב שהיא משיבת נפש?, על זה הפסוק אומר, תורת ה' תמימה, כשזה בשלימות, כשאתה מבין את זה במאמץ אחוז, ואתה לא לומד ככה בצורה העיקר לעבור את הדף, אני רואה עכשיו להכנס לתוך הגמרא, להבין את זה הכי ברור שאפשר זה מה שבסופו של דבר משיבת נפש, זה מה שגורם לבן אדם את האושר, זה מה שגורם לבן אדם את השמחה, זה נותן לו תחושה שטוב לו, לא אכפת לו מה אומרים עליו, לא אכפת לו מה חושבים עליו, הוא פשוט מאושר על אדמות.

הדבר החשוב ביותר זה שבן אדם אף פעם לא יתן לעצמו את הדילוגים, יש כאלו שאומרים, כן לדלג, יש כאלו אומרים לא לדלג, המציאות מוכיחה שכשבן אדם לומד דף גמרא כל יום, ויש לפעמים שהוא לא למד את הדף גמרא של אותו יום, אז יש לו שתי אפשרויות, אפשרות אחת להגיד טוב לא למדתי דף אחד, מחר נלמד את הדף של מחר, דבר ראשון צריך להגיד שגם אחד שלא מחזיק עם הדף כל יום, כל דף שהוא תפס זה רווח. אחד מגיע אל הרב, אומר לו שמע אני נמצא שם בשוק ויש לי דוכן של תפוחים. וכל הדוכן נפל אנשים באים תופסים לי את כל התפוחים, אז הוא אומר לו רגע ואתה תופס בידך עם כולם, הוא

של דף. יש לו אפשרות ללמוד עוד עמוד, עוד חצי דף עוד קצת שינסה כל הזמן להדביק את הפער, מהנסיון שלי, במחזור הקודם שלמדו את הדף היומי אני גם כן היה לי לפעמים היה לי איזשהו פיגור לפעמים היה לי יום יומיים שהיה פתאום דפים קשים ולא הספקנו ללמוד את כל הדף, היינו יכולים לדלג לדף הבא ולהמשיך. אבל אנחנו התעקשנו אין דבר כזה, חור. כשאתה מתחיל לעשות חורים לפעמים מאבדים, איזה חור? איפה החור היה בדיוק, ובן אדם אמר לי שבוע שעבר סיימתי את כל מסכת עירובין חוץ מעמוד אחד. נו אז תלמד את העמוד הזה, אני לא זוכר איזה עמוד זה היה. איזו מין הרגשה זאת מסכת עירובין היא מסכת מאד מורכבת למדת את כל המסכת למה הרשת לעצמך לפספס עמוד אחד. למה? כי העמוד הזה היה קצת קשה. ההבדל בין דף קשה לדף קל, זה הבדל של עוד חצי שעה זה הבדל של עוד שעה חבל קח לעצמך את הזמן, תפנה את עצמך מהטרדות. תלמד את העמוד הזה ותמשיך עוד ועוד ועוד, אל תעשה חורים, אבל זה כמו בן אדם לומד בקצב שהוא יכול ללמוד בו אבל אם הוא לומד בשיעור אין לו את האפשרות להגיע לדבר הזה לפחות שירשום לעצמו - - -

אבל אם אין לו את האפשרות הזאת לפחות שבכל פעם שהוא מדלג, שירשום לעצמו מפה עד לכאן, אני עוד צריך להשלים וכך יעלה בחזרה על הרכבת, זה סוד מאד מאד גדול של הצלחה. לא לתת לעצמך חורים. ברגע שיש יותר מידי הרבה חורים, בסוף בן אדם יכול להשבר.

ז"א השיטה הנפוצה באמת שאומרת שאנשים תרשמו בצד ותזכרו להשלים היא בסדר אבל אתה הרב אומר שכדאי להשלים תוך כדי תנועה ולא לחכות עכשיו להרבה זמן.

כן. אחד שיש לו את האפשרות זה הדבר הכי טוב.

אומר לא, אני בא ומסתכל וכואב לי שכולם חוטפים, הוא אמר אם כולם חוטפים, תחטוף גם אתה שישאר לך משהו, חטוף ואכול חטוף ושתה מה שתפסת תפסת.

אם אדם למד מסכת אחת דבר גדול, אשרי ואשרי חלקו, למד שתי מסכתות גם דבר גדול מאד. הוא היה מסכת אחת שהוא דילג, היה לו איזשהו אירוע שהוא לא יכל ללמוד, לפעמים אדם, עוברים עליו דברים שפתאום הוא מצא את עצמו אחרי חודש וחצי שהוא לא למד גמרא כל יום. אז יש לו שתי אפשרויות, אם הוא לומד בשיעור בבית הכנסת, וחברי השיעור כבר התקדמו, הוא לא יכול עכשיו ללכת ולהמשיך איפה שהוא אחוז לפני שהוא עשה את הפער הזה, לפני שהוא נפל, אז העצה הכי טובה שירשום לעצמו בפנקס את המסכת הזאת מהדף הזה עד הדף הזה דילגתי אני עכשיו ממשיך עם כולם, ולעת מצוא אולי יום אחד יהיה לי זמן אני אשב ואשמע שיעורים של אחד שאני מצליח להבין את הסגנון שלו, אני מתחבר לסגנון שלו, וכך אני אדביק את אותם שיעורים שחסרים לי.

אבל אחד שהדרך הלימוד שלו זה בקצב שלו בעצמו, המלצה הכי טובה אם הוא נפל פשוט שהוא יקום, שבע יפול צדיק וקם, איפה שהוא נפל כשהוא קם ימשיך הלאה איפה שהוא אחוז, וישתדל כל יום ללמוד לפחות דף אחד שימשיך עם הקצב

אבל אם אין לו את האפשרות שבכל פעם שהוא מדלג, שירשום לעצמו מפה עד לכאן, אני עוד צריך להשלים וכך יעלה בחזרה על הרכבת, זה סוד מאד מאד גדול של הצלחה. לא לתת לעצמך חורים. ברגע שיש יותר מידי הרבה חורים, בסוף בן אדם יכול להשבר.

יום כיפור, אין מה לעשות זה הדף שאתה צריך עכשיו ללמוד, לשבת שעות על גבי שעות. ערב יום כיפור, באותו זמן שאפילו רבי עקיבא היה אומר לתלמידיו הגיע הזמן לצאת מבית המדרש.

אבל פה בדרשו זה השגות אחרות, צריך לשבת ולעמוד שעות על גבי שעות בגמרות הקשות שבש"ס, לפעמים יש הרגשה לך תדע, אולי אתה בן אדם היחיד אולי, מהיחידים בעולם שעוסק בסוגיות כאלה קשות, כולם מתכוננים ליום כיפור. בפורים אתה לא יכול לתת לעצמך את ההפוגה, אתה צריך גם לעסוק בסוגיות קשות ומורכבות שבש"ס כי אתה צריך לתת לציבור שיהיה להם את השיעור בצורה הכי הכי ברורה והכי בהירה, כי אם יש נקודה אחת שלא מובנת לפעמים בן אדם חסר לו משהו אז הוא מרגיש שהוא לא יכול להתקדם הלאה כי הוא לא הבין, מאד מאד חשוב שהתורה תהיה תמימה. שמעתי פעם, אומרים שהתורה היא כל כך מתוקה וכל כך נפלאה, תורת ה' תמימה משיבת נפש, ככה כתוב בתהילים, כולם אומרים אתה מספר לי שהתורה היא תמימה, משיבת נפש, כשאני נוסע לשוויץ זה משיבת נפש בשבילי, מהרגע שאני מתחיל ללמוד אני מחכה לרגע שאני אסיים אז איך כתוב שהיא משיבת נפש?, על זה הפסוק אומר, תורת ה' תמימה, כשזה בשלימות, כשאתה מבין את זה במאמץ אחוז, ואתה לא לומד ככה בצורה העיקר לעבור את הדף, אני רואה עכשיו להכנס לתוך הגמרא, להבין את זה הכי ברור שאפשר זה מה שבסופו של דבר משיבת נפש, זה מה שגורם לבן אדם את האושר, זה מה שגורם לבן אדם את השמחה, זה נותן לו תחושה שטוב לו, לא אכפת לו מה אומרים עליו, לא אכפת לו מה חושבים עליו, הוא פשוט מאושר על אדמותו.

הדבר החשוב ביותר זה שבן אדם אף פעם לא יתן לעצמו את הדילוגים, יש כאלו שאומרים, כן לדלג, יש כאלו אומרים לא לדלג, המציאות מוכיחה שכשבן אדם לומד דף גמרא כל יום, ויש לפעמים שהוא לא למד את הדף גמרא של אותו יום, אז יש לו שתי אפשרויות, אפשרות אחת להגיד טוב לא למדתי דף אחד, מחר נלמד את הדף של מחר, דבר ראשון צריך להגיד שגם אחד שלא מחזיק עם הדף כל יום, כל דף שהוא תפס זה רווח. אחד מגיע אל הרב, אומר לו שמע אני נמצא שם בשוק ויש לי דוכן של תפוחים. וכל הדוכן נפל אנשים באים תופסים לי את כל התפוחים, אז הוא אומר לו רגע ואתה תופס בידך עם כולם, הוא

של דף. יש לו אפשרות ללמוד עוד עמוד, עוד חצי דף עוד קצת שינסה כל הזמן להדביק את הפער, מהנסיון שלי, במחזור הקודם שלמדו את הדף היומי אני גם כן היה לי לפעמים היה לי איזשהו פיגור לפעמים היה לי יום יומיים שהיה פתאום דפים קשים ולא הספקנו ללמוד את כל הדף, היינו יכולים לדלג לדף הבא ולהמשיך. אבל אנחנו התעקשנו אין דבר כזה, חור. כשאתה מתחיל לעשות חורים לפעמים מאבדים, איזה חור? איפה החור היה בדיוק, ובן אדם אמר לי שבוע שעבר סיימתי את כל מסכת עירובין חוץ מעמוד אחד. נו אז תלמד את העמוד הזה, אני לא זוכר איזה עמוד זה היה. איזו מין הרגשה זאת מסכת עירובין היא מסכת מאד מורכבת למדת את כל המסכת למה הרשת לעצמך לפספס עמוד אחד. למה? כי העמוד הזה היה קצת קשה. ההבדל בין דף קשה לדף קל, זה הבדל של עוד חצי שעה זה הבדל של עוד שעה חבל קח לעצמך את הזמן, תפנה את עצמך מהטרדות. תלמד את העמוד הזה ותמשיך עוד ועוד ועוד, אל תעשה חורים, אבל זה כמו בן אדם לומד בקצב שהוא יכול ללמוד בו אבל אם הוא לומד בשיעור אין לו את האפשרות להגיע לדבר הזה לפחות שירשום לעצמו - - -

אבל אם אין לו את האפשרות הזאת לפחות שבכל פעם שהוא מדלג, שירשום לעצמו מפה עד לכאן, אני עוד צריך להשלים וכך יעלה בחזרה על הרכבת, זה סוד מאד מאד גדול של הצלחה. לא לתת לעצמך חורים. ברגע שיש יותר מידי הרבה חורים, בסוף בן אדם יכול להשבר.

ז"א השיטה הנפוצה באמת שאומרת שאנשים תרשמו בצד ותזכרו להשלים היא בסדר אבל אתה הרב אומר שכדאי להשלים תוך כדי תנועה ולא לחכות עכשיו להרבה זמן.

כן. אחד שיש לו את האפשרות זה הדבר הכי טוב.

אומר לא, אני בא ומסתכל וכואב לי שכולם חוטפים, הוא אמר אם כולם חוטפים, תחטוף גם אתה שישאר לך משהו, חטוף ואכול חטוף ושתה מה שתפסת תפסת.

אם אדם למד מסכת אחת דבר גדול, אשרי ואשרי חלקו, למד שתי מסכתות גם דבר גדול מאד. הוא היה מסכת אחת שהוא דיג, היה לו איזשהו אירוע שהוא לא יכל ללמוד, לפעמים אדם, עוברים עליו דברים שפתאום הוא מצא את עצמו אחרי חודש וחצי שהוא לא למד גמרא כל יום. אז יש לו שתי אפשרויות, אם הוא לומד בשיעור בבית הכנסת, וחברי השיעור כבר התקדמו, הוא לא יכול עכשיו ללכת ולהמשיך איפה שהוא אחוז לפני שהוא עשה את הפער הזה, לפני שהוא נפל, אז העצה הכי טובה שירשום לעצמו בפנקס את המסכת הזאת מהדף הזה עד הדף הזה דילגתי אני עכשיו ממשיך עם כולם, ולעת מצוא אולי יום אחד יהיה לי זמן אני אשב ואשמע שיעורים של אחד שאני מצליח להבין את הסגנון שלו, אני מתחבר לסגנון שלו, וכך אני אדביק את אותם שיעורים שחסרים לי.

אבל אחד שהדרך הלימוד שלו זה בקצב שלו בעצמו, המלצה הכי טובה אם הוא נפל פשוט שהוא יקום, שבע יפול צדיק וקם, איפה שהוא נפל כשהוא קם ימשיך הלאה איפה שהוא אחוז, וישתדל כל יום ללמוד לפחות דף אחד שימשיך עם הקצב

אני חושב שבסופו של דבר, כאשר אדם מסיים מסכת, ומצליח לסיים אותה, אפילו מסכת קטנה או גדולה אז הוא שמח את שמחת השלימות, זה מה שמחזיק אותו הלאה.

נכון.

והשאלה היא באמת, איך אנשים יצליחו, אני חושב שמי שגמר את הש"ס פעם אחת, הוא כבר נמצא בפנים,

אצלו השאלה פחות קשה, אבל בעלי בתים וכדומה שצריכים להשלים, זה נהיה משהו מאוד מורכב. בוא נדבר קצת על לא מזמן היה פה מצב באשדוד, רוב חלקי הארץ, אבל באשדוד היה נורא קשה מבחינה בטחונית, ואני מניח שכנראה באמצע סברא מאוד קשה היתה, היה לכם צבע אדום, מה?

יש תו ירוק, צבע אדום ב"ה השנה הזאת צבעונית. ויש הרבה מאוד שינויים, והרבה דברים לא שגרתיים, ואדם לא ידע מה יהיה איתו מחר, מה יהיה איתו עוד שבוע, כבר לא מתכננים, יודעים שהקב"ה מכין לנו את העתיד. אבל כן, כמו שאתם אומרים, קודם כל כדאי לציין שהדבר שמחזיק אותנו בכל המצבים, בכל הדברים שקורים, זה הדף גמרא, כשבן אדם יש לו את הקביעות, שהוא לומד את הדף והוא לא מוותר, זה מחזיק אותו בכל הזמנים הכי קשים, אבל כן, באמת לפעמים באמצע שיעור עצרנו את השיעור, היה אזעקה של צבע אדום, נכנסנו פה למקום מוגן, חיכינו כמה דקות עד, זה היה הפעם בממטרים, זה לא היה טיל אחד כל פעם, נתנו לנו כל פעם אזה עשר עשרים טילים בפעם אחת, אז בינתיים נכנסו למקום המוגן, חיכינו עד יעבור זעם וחזרנו חזרה, המשכנו את השיעור הלאה. זה מה

שנתן לנו את החיות. זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיייתי.

אחרי הכל, ולפני הכל, ובאמצע הכל צריך לזכור דבר אחד, לפני כל שיעור שאני בא לתת, למצלמה אני נושא תפילה לקב"ה שלא תצא תקלה על ידי, שנזכה להסביר את הדברים, בסברא ברורה בהירה ומובנת, שהדברים יהיו דברים המושכים את הלב לעבודת ה', תפילה, רק תפילה לקב"ה, זה הסוד של כל הסודות. אם אדם רוצה להצליח בכל תחום שהוא, התפילה צריכה להיות הדבר הראשון, שהוא עושה לפני כל דבר, וגם פה כשאדם רוצה להחזיק, בדבר הכל כך גדול הזה של לימוד תורה של דף כל יום ועוד שאר חלקי התורה, להתפלל לקב"ה שיזכה אותנו להמשיך ולהתמיד בלימוד התורה.

הרב הגאון רבי מאיר שפרכר שליט"א יישר כח גדול ששיתפת אותנו מאחורי הקלעים.

ישר כח, לסיום צריך להגיד, שהמגיד שיעור הנתינה של השיעור שלו, זה החלק הקטן בהגשת שיעורים. החלק הגדול באמת זה הארגון העצום הזה, ארגון דרשו, שפה ההזדמנות להוקיר אותם ולהעריך אותם שהם עובדים ימי ולילות וכפשוטו, בלי גוזמה יושבים ומשקיעים שעות על גבי שעות כדי שהתורה תתרבה בעם ישראל, כמו מפעל שמייצר תורה, שמייצר יראת שמים, כל הזמן עסוקים, איך אפשר לשפר, איך אפשר לייעל, איך אפשר להשקיע יותר ויותר, יש מקומות שעושים את הדברים בשביל לצאת ידי חובה, אבל משפט המפתח ששמעתי פעם מהנהלה בדרשו, אפשר לעשות את השיעור בצורה אחת, אבל אם אתה תשקיע עוד עשר, עשרים אחוז וזה יהיה מושלם זה יהיה שיעור אחר לגמרי.

אני רואה פה את המוטו של ההצלחה של ארגון דרשו, בנוסף כמובן למה שכל גדולי ישראל אומרים שיש סייעתא דשמיא מיוחדת שמלווה את הארגון הזה, ה' עמו. ורואים שהקב"ה מלווה ועוזר ומסייע לארגון הזה, אבל בנוסף לזה, גם יש את המסירות נפש, כמו שנשיא דרשו הרב דוד הופשטטר אמר בסיום הש"ס שאם

בן אדם רוצה שבאמת יהיה לו סייעתא דשמיא מיוחדת צריך לעשות מסירות נפש, כשבן אדם מוסר נפש על משהו הוא זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת וזה באמת ההנהלה של הארגון, הצוות של המדיה, העורכי וידאו, יש אחד מהעורכים החשובים, הרב גדעון מוסקנסקי שחשוב באמת להדגיש את השם שלו גם כן כאן על הבמה הזאת, כמה שהוא משקיע במסירות מיוחדת, על כל פרט קטן, כדי שכל דבר יצא על הצד הטוב ביותר, וכל ההנהלה שעובדים בכוחות משותפים, יום אחרי יום, שעה אחרי שעה בכזאת השקעה מיוחדת, אנחנו רואים את התוצאות, לפעמים אנחנו אפילו לא קולטים את ההשקעה הגדולה שיש כאן, לפעמים אם הסאונד היה קת יותר חלש כבר היה מאד מעייף לשמוע את השיעור, אם היה קצת, משהו לא כל כך במקום אנחנו אפילו לא היינו מרגישים, זה היה מפריע לנו להקשיב זה שאנשים כל כך נמשכים לשמוע את השיעורים זה תודות להשקעה הגדולה שלהם, וכמובן שכל העוסקים, כל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה הקב"ה ישלם שכרם ובודאי שזו זכות עצומה מאד.

אצלו השאלה פחות קשה, אבל בעלי בתים וכדומה שצריכים להשלים, זה נהיה משהו מאד מורכב. בוא נדבר קצת על לא מזמן היה פה מצב באשדוד, רוב חלקי הארץ, אבל באשדוד היה נורא קשה מבחינה בטחונית, ואני מניח שכנראה באמצע סברא מאוד קשה היתה, היה לכם צבע אדום, מה?

"אהה, אתה החרדי הנחמד מהמטוס"

הסיפור המיוחד על השגחה פרטית מופלאה

יעקב כהנא

היה זה בחודש אלול. תקופה כלכלית קשה עברה על הישיבה. הקופה הייתה ריקנית וצחיחה. הנסיבות הניעו את ראש הישיבה לערוך מסע חירום מידי לחו"ל, כדי לגייס עזרה דחופה. על מנת לחסוך בעלויות, הוא טס עם מלווהו להונגריה, ומשם עלו על מטוס זול של חברה מקומית, בדרכם לארה"ב.

התקווה היתה מרובה, אך נסיעת החירום נחלה כישלון מהדהד. תורמים רבים שהו עדיין בחופשה בהרים, וגם מי ששהה בבית לא תרם מידי הרבה. הם הצליחו לכסות את ההוצאות פלוס רווח של כמה מאות דולרים - לא יותר.

בחזור עברו שוב דרך הונגריה, ומחמת סיבות שונות התעכבה הטיסה ממושכות. הם נאלצו להתגלגל יום שלם בארץ הגר, מה שהוסיף נופך עגום לטלטולי הדרך הקשים והמאכזבים. אבל למרות זאת חיזקו את עצמם שהכול משמיימ, וכי כל עגמת נפש שיהודי עובר הכל לטובה.

הם עלו סוף סוף למטוס ישראל. ראש הישיבה ישב במושב האמצעי ומלווהו במושב הראשון. ליד החלון ישב יהודי שנראה היה כטיפוס אנטי דתי. הוא לא יכול היה לסבול כנראה את העובדה ששני יהודים חולקים עמו את אותו ספסל. הוא ישב בפנים אפורות וחתומות, ולא העיף אפילו מבט קט לעבר השכנים העבדקנים.

מספר ראש הישיבה שליט"א: "לא יכולתי לסבול את העובדה שאשב כעת שעתים וחצי ליד יהודי שיעשה לי כאלו פרצופים... אני רגיל לדבר עם אנשים מסוג, והחלטתי לנסות לשבור את הקרח, כדי לקדש שם שמייים.

התחלתי לדובב אותו, אבל הוא ענה לי בחצי פה, כשהוא מקפיד לא להסיר את עיניו חלילה מהחלון...

התברר שהוא איש עסקים, הפועל במדינה אירופאית, וכעת הוא חוזר לביתו. הוא המשיך אמנם לדבר בריחוק, אולם חשתי שהצלחתי להוריד משהו מהניכור שלו.

לפני שנחתנו אמרתי לו, שהיה נעים לי להכיר אותו וכי הייתי רוצה את כרטיס הביקור שלו.

הוא הישיר אליי עכשיו לראשונה מבט: 'מה, נהנית?' - שאל בתמהון...

אמרתי לו שהוא נראה יהודי טוב, והסברתי לו שאני פוגש לפעמים אנשי עסקים בתחום שלו, ואם יהיו לי פרטיו, אוכל לקשר ביניהם.

הוא נתן לי את כרטיס הביקור, ונפרדנו לשלום."

שיחה נחמדה ותרומה נכבדה

עברה חצי שנה שבמהלכה לא נעשה כל שימוש בכרטיס. אולם לפני פורים החל משהו להסתמן. הזדמן לראש הישיבה לפגוש יהודי שנוקק לעזרה מסוימת כדי לקדם עסקה בחו"ל, והוא חשב על דרכים לסייע לו. לפתע נצנץ בזיכרונו משהו עמום. הוא בדק וגילה כי מדובר בדיוק באותה מדינה בה פועל האיש שפגש בשעתו במטוס. אולי הוא יכול להיות כתובת מתאימה?

הוא הרים אליו טלפון. בתחילה הלה כלל לא זיהה במי מדובר אולם לבסוף נזכר באחת: "אה, אתה החרדי הנחמד מהמטוס" כך קרא בקול גדול.

ראש הישיבה שמח לגלות כי נשאר אצל שותפו לטיסה רושם חיובי. הוא סח לו את העניין שלשמו התקשר, ואחר כך שוחחו כבר על עוד דברים. האיש שיתף את ראש הישיבה במצבו של אביו החולה, וכך נוצר משמים גרעין התחלתי של קשר.

לקראת ראש השנה, התקשר אליו ראש הישיבה שוב. האיש לא ענה, והוא השאיר לו הודעה עם איחולים לשנה החדשה וכן התעניין בשלום האב החולה.

לאחר כמה ימים התקשר אליו האיש בחזרה. התברר שהטלפון הגיע בזמן מאוד מיוחד. אביו של האיש נפטר, והוא יושב כעת שבעה בביתו. ראש הישיבה החליט על אתר להגיע לנחמו בכבודו ובעצמו. האיש נרגש מהמחווה, והוא שוחח עם הרב שעה ארוכה. לסיום אמר, כי הוא רוצה לתרום משהו לעילוי נשמת אביו, הוא שאל את ראש הישיבה האם יש לו רעיון...

הוא כלל לא התכונן לדבר עמו על תרומות בזמן השבעה, אך האיש ביקש ולחץ. בסוף אמר לו, כי הם מחפשים עכשיו תורם כדי להחליף את פלטות העץ הישנות של ספסלי הישיבה.

לא נאריך בכל פרטי השתלשלות הדברים, אך בסופו של דבר האיש לא מימן את פלטות העץ, אלא רכש לישיבה ריהוט חדש וכבד - כולל ארון קודש ובימה - בסכום המתקרב ל-100 אלף שקלים...

הוא לא חסך בכלום, וידו היתה פתוחה לרווחה.

נסיעת הנפל לחו"ל והשתלשלות הדברים אחריה, בהשגחה פרטית מופלאה, הצמיחה אפוא קשר נפלא עם נדיב חם לב.

אבל הסיפור כלל לא הסתיים.

הפסקת חשמל ותמיכה כפולה

כאשר הריהוט החדש עמד על מכונו בהיכל הישיבה המתחדש, הזמין ראש הישיבה את התורם למסיבת הוקרה. אך יום לפני האירוע אירע לפתע פנצ'ר.

חברת החשמל ניתקה את הזרם לישיבה, עקב חוב של 40 אלף שקלים...

בלית ברירה הוחלט להעביר את החגיגה לאולם הישיבה הקטנה ששכן בבנין סמוך, ולשבר את אוזנו של התורם על תקלה פתאומית, כביכול, שאירעה במערכת החשמל...

הגיע היום המיועד. התורם סייר באולם החשון למחצה ונהנה לראות את הרהיטים המפוארים. אחר כך נפנה אל אולם הישיבה הקטנה, כפי התכנית. להפתעתו הוא גילה, שהריהוט שם ישן ומתפורר.

"מדוע לא אמרתם שגם כאן זקוקים לריהוט?" תמה האיש. לבו היה חם לדבר מצוה והא התחייב לתרום ריהוט חדש, בדיוק כפי שנתן באולם הראשון...

למחרת בבוקר, חודש בפתאומיות זרם החשמל לישיבה. הסתבר שהתורם כלל לא 'קנה' את הסיפור על התקלה. הוא פעל מעצמו מול חברת החשמל ושילם את החוב של 40 אלף השקלים במלואו.

גם בהמשך השנים הוסיף האיש לתרום עוד ועוד.

כה הרבה חסד הסתתר אפוא בתוככי מסע ההתרמה המאכזב והקשה. כל כך הרבה רחמי שמים צפונים היו בנייתוק זרם החשמל.

מעז יצא מתוק - וכפול שניים. "ויהפוך ה' אלוקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלוקיך".

(מתוך הספר 'כלכלה יהודית')

הצטרפו גם
אתם וקבלו
ישירות למייל
שלכם
את מגזין אחינו
לחינוך ותורה
'בית היין'

לחצו כאן

או שלחו מייל לכתובת
dirshu@dirshu.co.il